

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คำตอบที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๔๗๕ ชุด เป็นคำตอบแบบ
 สบายตามของครู ๓๔ ชุด และของนักเรียน ๔๔๑ ชุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
 ตามวิธีการที่ไต่ถามไว้ในบทที่ ๒ ปรากฏผลของการวิจัยดังนี้

ครู

ภาค ๑ ข้อมูลพื้นฐาน

ครูสังกัดศึกษาในโรงเรียนการช่างภาคการศึกษา ๑ ซึ่งมีจำนวน ๓๔ คน ได้
 มาจากโรงเรียนต่าง ๆ ดังนี้

โรงเรียน	จังหวัด	จำนวนครู
การช่างอิทรราชัย	พระนครศรี	๒
การช่างวัชรราชสิทธิราม	ธนบุรี	๓
การช่างมีนบุรี	พระนครศรี	๒
การช่างสตรีโชคิเวช	พระนครศรี	๓
การช่างสตรีพระนครศรี	พระนครศรี	๕
การช่างสตรีธนบุรี	ธนบุรี	๑
เสาวภา	พระนครศรี	๓
เอี่ยมลออ	พระนครศรี	๑
การช่างนครปฐม	นครปฐม	๓
การช่างสตรีนครปฐม	นครปฐม	๒
การช่างนนทบุรี	นนทบุรี	๒
การช่างปทุมธานี	ปทุมธานี	๔
การช่างสมุทรปราการ	สมุทรปราการ	๑
การช่างสมุทรสาคร	สมุทรสาคร	๒

ครูที่ตอบแบบสอบถามดังกล่าว เป็นชาย ๔ คน หญิง ๒๖ คน อายุของครูทั้ง ๓๔ คนนี้ที่สูงที่สุดคือ ๕๔ ปี และ ต่ำสุด คือ ๒๗ ปี อายุเฉลี่ยของครู ๔๐.๐๘ ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของอายุ ๘.๒๑

ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนสูงสุดคือ ๓๗ ปี ต่ำสุด ๕ ปี โดยเฉลี่ยครูมีประสบการณ์การสอน ๑๗.๔๔ ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๖.๘๕ ส่วนประสบการณ์การสอนวิชาสังคมศึกษานั้น ครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชานี้สูงสุดคือ ๒๔ ปี ต่ำสุด ๑ เดือนโดยเฉลี่ยแล้วครูทั้ง ๓๔ คนนี้ มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษาเพียง ๗.๕ ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๖.๐๒

จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนทุกวิชาใน ๑ สัปดาห์ ที่สูงสุด คือ ๒๗ ชั่วโมง และ ต่ำสุด ๔ ชั่วโมง เฉลี่ยแล้วครูสอน ๑๘.๓๒ ชั่วโมง ต่อ ๑ สัปดาห์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนชั่วโมงที่สอน ๘.๑๑

จำนวนชั่วโมงที่ครูสอนเฉพาะหมวดสังคมศึกษาใน ๑ สัปดาห์ ที่สูงสุด คือ ๒๐ ชั่วโมง และ ต่ำสุด ๒ ชั่วโมง คิดเป็นชั่วโมงเฉลี่ยที่สอนสังคมศึกษาต่อ ๑ สัปดาห์ คือ ๕.๔๔ ชั่วโมง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนชั่วโมงที่สอนสังคมศึกษาต่อ ๑ สัปดาห์ ๔.๗๗

ในค่านูมิครันั้นแบ่งออกได้เป็น ๔ ระดับดังนี้ คือ ระดับปริญญาโท ระดับปริญญาตรี ระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงหรือเทียบเท่า ระดับประกาศนียบัตรการศึกษาหรือเทียบเท่า จึงจะได้แสดงในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑

วุฒิครู

วุฒิ	จำนวน
๑ ครูศาสตรมหาบัณฑิต	๒
๒ ครูศาสตรบัณฑิต	๑
๓ การศึกษามหาบัณฑิต	๑๖
๔ ประโยคมัธยมศึกษา	๖
๕ พิเศษมัธยมศึกษา	๔
๖ ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง	๒
๗ ประโยคประถมการช่าง	๑
๘ ประโยคประถมพิเศษ	๑
๙ มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑

จากการพิจารณาพบว่าครูสังคมศึกษาในโรงเรียนการช่าง ภาคการศึกษา ๑ จำนวนร้อยละ ๕๐ มีวุฒิปริญญาตรี ในจำนวนนี้มีครูเพียงร้อยละ ๒๐.๕๔ ที่เรียนสังคมศึกษา เป็นวิชาเอก

สำหรับสาเหตุที่ครูสังคมศึกษาทำการสอนวิชาสังคมศึกษาได้แสดงไว้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ ๒

เหตุผลของครูในการสอนสังคมศึกษา

เหตุที่สอน	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ สม่ัครใจและสนใจ	๑๔	๕๕.๕๕
๒ ได้รับการฝึกหัดมาในแขนงนี้โดยเฉพาะ	๔	๒๖.๕๓
๓ ไม่ได้รับการฝึกฝนมาโดยเฉพาะแต่นักสอนวิชานี้	๔	๒๖.๕๓
๔ ทำการสอนแทนชั่วคราวเพราะขาดครู	๔	๑๑.๓๖
๕ ครูใหญ่จัดให้สอน	๒๒	๒๔.๓๐

จากตารางที่ ๒ ครูที่สอนสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๒๔.๓๐ สอนสังคมศึกษา เพราะครูใหญ่จัดให้สอน รองลงมาร้อยละ ๕๕.๕๕ สอนสังคมศึกษาเพราะมีความสนใจและ สม่ัครใจที่จะสอน ครูสังคมศึกษาร้อยละ ๒๖.๕๓ ทำการสอนเพราะได้รับการฝึกหัดมาใน แขนงนี้โดยเฉพาะและในจำนวนเท่ากันคือร้อยละ ๒๖.๕๓ ทำการสอนสังคมศึกษาเพราะ ถิ่นักสอนวิชานี้ และครูร้อยละ ๑๑.๓๖ ทำการสอนแทนชั่วคราวเพราะขาดครู

ในจำนวนครูที่สอนวิชาสังคมศึกษาทั้งหมด ๓๔ คนปรากฏว่ามีครูเพียง ๔ คน เท่านั้นที่สอนเฉพาะวิชาในหมวดสังคมศึกษา นอกนั้นต้องทำการสอนวิชาอื่น ๆ ด้วย ดังปรากฏในรายละเอียดซึ่งแสดงในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓

วิชาอื่น ๆ ที่ครูทำการสอนนอกจากวิชาสังคมศึกษา

วิชาที่สอน	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ คณิตศาสตร์	๕	๑๔.๓๐
๒ วิทยาศาสตร์	๓	๘.๘๒
๓ ภาษาไทย	๗	๒๐.๕๘
๔ ภาษาอังกฤษ	๗	๒๐.๕๘
๕ ศิลปะ	๘	๒๒.๘๗
๖ พลศึกษา	๑	๒.๘๔
๗ ผ้าและการตัดเย็บ	๑	๒.๘๔
๘ การพยาบาลในบ้าน	๑	๒.๘๔
๙ อนามัยตนเอง	๑	๒.๘๔
๑๐ ดอกไม้สดและดอกไม้แห้ง	๑	๒.๘๔
๑๑ ช่างไม้	๑	๒.๘๔

จากตารางที่ ๓ จะเห็นได้ว่าครูที่ทำการสอนวิชาอื่น ๆ ด้วยนั้นมีครูถึงร้อยละ ๒๒.๘๗ ที่สอนวิชาศิลปะ รองลงมาได้แก่ครูสอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ ๒๐.๕๘ และมีครูเพียงร้อยละ ๒.๘๔ ทำการสอนวิชาพลศึกษา ผ้าและการตัดเย็บ การพยาบาลภายในบ้าน อนามัยตนเอง ดอกไม้สดดอกไม้แห้งและช่างไม้ สำหรับตำแหน่งอื่น ๆ ของครูนอกเหนือไปจากการสอนนั้นจัดแยกเป็นประเภท

ดังนี้

ตารางที่ ๔

ตำแหน่งหน้าที่อื่นของครูสังคมศึกษาที่นอกเหนือไปจากการสอน

ตำแหน่งหน้าที่	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ อาจารย์ใหญ่	—	—
๒ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	๑	๒.๕๔
๓ หัวหน้าสายวิชา	๕	๑๔.๓๐
๔ ครูประจำชั้น	๑๖	๔๗.๐๐
๕ ครูแผนกธุรการ	๗	๒๐.๕๘
๖ ครูแนะแนว	๒	๕.๘๘
๗ ครูแผนกวิชาการ	๑	๒.๕๔
๘ ครูที่ปรึกษา	๑	๒.๕๔
๙ ครูบรรณารักษ์	๑	๒.๕๔
๑๐ แผนกสวัสดิการ	๒	๕.๘๘
๑๑ แผนกประชาสัมพันธ์	๒	๕.๘๘
๑๒ ผู้ช่วยกำกับ น.ศ.ท.	๑	๒.๕๔
๑๓ เจ้าหน้าที่ทางพุทธศาสนา	๒	๕.๘๘
๑๔ เจ้าหน้าที่ทะเบียน	๒	๕.๘๘

จากตารางที่ ๔ แสดงว่าครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๔๗ มีตำแหน่งครูประจำชั้นนอกเหนือไปจากการสอนสังคมศึกษา

ในการเตรียมตัวเพื่อออกการสอนวิชาสังคมศึกษาครูได้ศึกษาความรู้เพิ่มเติมด้วยวิธีต่าง ๆ ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕ ดังนี้

ตารางที่ ๕
วิธีการที่ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

วิธีการศึกษาเพิ่มเติม	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ อ่านหนังสือและค้นคว้าในห้องสมุด	๒๙	๘๕.๒๙
๒ ฟังวิทยุ	๓๐	๘๘.๒๓
๓ ดูโทรทัศน์	๒๙	๘๕.๒๙
๔ ดูภาพยนตร์	๑๖	๔๗.๕๖
๕ ฟังคำบรรยาย อภิปราย	๑๘	๕๒.๙๔
๖ ศึกษาต่อ	๑๐	๒๙.๔๑

จากตารางข้างบนจะเห็นได้ว่าครูมากกว่าร้อยละ ๕๐ หาความรู้เพิ่มเติมด้วยการอ่านหนังสือและค้นคว้าในห้องสมุด ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ฟังคำบรรยายและอภิปราย สำหรับหนังสือที่ครูใช้ค้นคว้าเพื่อประกอบการสอนสังคมศึกษานั้น อาจแบ่งออกได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๖
หนังสือที่ครูใช้คนควาเพื่อประกอบการสอนสังคมศึกษา

ประเภทหนังสือ	ครู	
	จำนวน	รอยละ
๑ วิจารณ์ทางการศึกษา	๒๒	๖๔.๗๐
๒ หนังสืออ้างอิง สารคดี	๒๓	๖๗.๖๔
๓ หนังสือพิมพ์ นิตยสารและบทความ	๓๑	๙๑.๑๑
๔ แบบเรียนสังคมศึกษาชั้นต่าง ๆ	๓๒	๙๔.๑๑
๕ คู่มือครู	๒๒	๖๔.๗๐
๖ เอกสารจากหน่วยราชการ	๒๒	๖๔.๗๐

จากตารางที่ ๖ แสดงว่าครูสังคมศึกษาส่วนมากคือรอยละ ๙๔.๑๑ ใช้แบบเรียนสังคมศึกษาชั้นต่าง ๆ ประกอบการสอน รองลงมาคืออ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารและบทความคือรอยละ ๙๑.๑๑ และครูรอยละ ๖๔.๗๐ ใช้วารสารทางการศึกษา คู่มือครู และเอกสารจากหน่วยราชการประกอบการสอนสังคมศึกษา

ในคานที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ซึ่งใช้เพื่อการสอนของครูสังคมศึกษา ปรากฏผลการวิจัยว่า ในโรงเรียนที่ทำการวิจัยทั้งสิ้น ๑๔ โรงเรียน มีอาคารสถานที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๗
อาคารสถานที่ที่ใช้เพื่อการสอนสังคมศึกษา

อาคารสถานที่	จำนวนโรงเรียน
๑ ห้องสมุดสำหรับนักเรียน	๑๔
๒ ห้องสังคมศึกษา	๕
๓ ห้องฉายภาพยนตร์	๓
๔ พิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา	๑

จากตารางที่ ๗ โรงเรียนทั้ง ๑๔ โรงเรียนมีห้องสมุดสำหรับนักเรียน รองลงมาคือโรงเรียนจำนวน ๕ โรงเรียนมีห้องสังคมศึกษาและรองลงมาคือโรงเรียนจำนวน ๓ โรงเรียนมีห้องฉายภาพยนตร์ โรงเรียนจำนวนน้อยที่สุดคือ ๑ โรงเรียนที่มีพิพิธภัณฑ์สังคมศึกษา และผลการวิจัยปรากฏว่ามีเพียง ๑ โรงเรียนที่มีการจัดตั้งชุมนุมสังคมศึกษา

สำหรับปริมาณหนังสือในห้องสมุดของโรงเรียนทั้ง ๑๔ โรงเรียนนี้ จากการสอบถามครูทั้ง ๓๔ คน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ ๘
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปริมาณหนังสือสังคมศึกษาในห้องสมุด

ความคิดเห็น	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ มีมากเพียงพอสำหรับการค้นคว้า	๗	๒๐.๕๘
๒ มีน้อยไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้า	๒๒	๗๒.๘๗
๓ ไม่มีเลย	๑	๒.๕๕

จากตารางดังกล่าว จะเห็นได้ว่าครูร้อยละ ๗๖.๔๗ มีความเห็นว่าหนังสือเกี่ยวกับสังคมศึกษามีน้อยไม่เพียงพอสำหรับการค้นคว้า ในด้านที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นดังนี้

ตารางที่ ๕
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด

การใช้ห้องสมุดของนักเรียน	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ นักเรียนสามารถค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดประกอบการเรียนสังคมศึกษาทุกบทเรียนที่สอน	๒	๕.๔๘
๒ นักเรียนสามารถค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดประกอบการเรียนสังคมศึกษาบางบางบทเรียน	๓๐	๘๘.๒๓
๓ นักเรียนไม่สามารถค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดประกอบการเรียนสังคมศึกษาได้	๒	๕.๔๘

จากตารางที่ ๕ แสดงให้เห็นว่าครูส่วนมากคือร้อยละ ๘๘.๒๓ ระบุว่านักเรียนสามารถค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดประกอบการเรียนสังคมศึกษาบางบางบทเรียนเท่านั้น

ภาค ๒ หลักสูตร ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน

ตารางที่ ๑๐

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ปัจจุบัน

ความคิดเห็น	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ หลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว	๑๑	๓๒.๓๕
๒ ยังไม่เหมาะสมควรมีการปรับปรุงแก้ไข	๑๘	๕๒.๕๔
๓ ควรมีหลักสูตรสังคมศึกษาที่จัด เฉพาะนักเรียนการช่าง	๑๕	๔๔.๑๒

จากตารางที่ ๑๐ ครูส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๒.๕๔ มีความเห็นว่าหลักสูตรสังคมศึกษาที่ใช้อยู่ปัจจุบันยังไม่เหมาะสมควรมีการปรับปรุงแก้ไขและครูร้อยละ ๔๔.๑๒ เห็นว่าควรมีหลักสูตรสังคมศึกษาที่จัด เฉพาะนักเรียนการช่าง ส่วนครูร้อยละ ๓๒.๓๕ เห็นว่าหลักสูตรสังคมศึกษาเหมาะสมดีแล้ว

ตารางที่ ๑๑

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็น	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ เนื้อหาวิชามากเกินไป	๘	๒๓.๕๒
๒ หลักสูตรและวิธีสอนไม่สัมพันธ์กัน	๑	๒.๕๔
๓ หลักสูตรและ เนื้อหาไม่สัมพันธ์กัน	๕	๑๕.๗๐
๔ หลักสูตรกับคะแนนไม่สอดคล้องกัน	๑๑	๓๕.๒๕
๕ ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้	๘	๒๓.๕๒
๖ ไม่มีปัญหา	๒	๖.๑๕

จากตารางที่ ๑๑ จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๓๕.๒๕ มีความเห็นว่าหลักสูตรกับคะแนนไม่สมคณียกกัน ครูร้อยละ ๒๓.๕๒ เห็นว่าเนื้อหาวิชามากเกินไปและไม่สมควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้ รองลงมาคือร้อยละ ๑๗.๖๕ เห็นว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา และมีครูเพียงจำนวนน้อยที่เห็นว่าหลักสูตรและวิธีสอนไม่สัมพันธ์กัน

ในคณคณานุกรณเวลาเรียนของวิชาสังคมศึกษาของแต่ละวิชาต่อ ๑ สัปดาห์ปรากฏว่าครูส่วนมากคือร้อยละ ๔๗.๕๒ มีความเห็นว่าควรเพิ่มชั่วโมงสอนให้มากขึ้น เนื่องจากเนื้อหาวิชามากเกินไปและไม่มีเวลาพอที่จะจัดกิจกรรม และครูร้อยละ ๓๕.๒๕ เห็นว่ากำหนดเวลาเรียนเหมาะสมดีแล้ว ส่วนที่ต้องควรให้ลดชั่วโมงเรียนลงนั้นมีจำนวนร้อยละ ๕.๔๔ โดยให้เหตุผลว่านักเรียนระดับอนุบาลศึกษาไม่ค่อยสนใจเรียนวิชาสามัญ

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนสังคมศึกษาคงจะ ได้แสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๒

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบเรียนสังคมศึกษา

	ความคิดเห็น	ครู	
		จำนวน	ร้อยละ
๑	เนื้อหาในบทเรียนสั้นเกินไป	๕	๒๓.๕๒
๒	เนื้อหาในบทเรียนง่ายเกินไป	๑	-
๓	ขอความบางตอนยากแก่การเข้าใจและตีความหมาย	๑๐	๒๕.๕๑
๔	เนื้อหาบางเรื่องมีน้อยควรเพิ่มเติม	๑๓	๕๑.๑๗
๕	เนื้อหาบางเรื่องย่อยยากแก่การตีความหมาย	๖	๒๐.๕๗
๖	เนื้อหาบางตอนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง	๕	๒๓.๕๒
๗	ภาษาไม่รัดกุมทำให้เข้าใจความหมายได้หลายอย่าง	๕	๑๙.๗๖
๘	ตัวสะกดผิดมาก	๑	๒.๕๕
๙	รูปเล่มไม่กระตือรือร้น	๒	๕.๔๔
๑๐	ขอความไม่ชัดเจน	๒	๕.๔๔
๑๑	รูปภาพประกอบไม่เหมาะสม	๒	๑๗.๖๕
๑๒	ตัวพิมพ์ไม่ตัดเจนขาดความเป็นระเบียบ	๑	-
๑๓	ไม่มีรูปภาพบท	๔	๒๓.๕๒
๑๔	ควรแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	๑๕	๕๕.๑๗
๑๕	เหมาะสมดีแล้ว	๕	๑๙.๗๖
๑๖	เนื้อหาบางเรื่องล้าสมัย	๕	๑๙.๗๖

คงจะเห็นได้ว่า ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๕๕.๕๖ เห็นว่าควรมีหลักสูตรและหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนการช่างโดยเฉพาะ รองลงมาคือร้อยละ ๕๐ เห็นว่าควรเพิ่มบทเรียนบางตอนให้เหมาะสมกับนักเรียนการช่าง ร้อยละ ๑๔.๗๖ เห็นว่าหลักสูตรและหนังสือแบบเรียนเหมาะสมดีแล้ว และที่ไม่มีความเห็นนั้นมีเพียง ๕.๕๘

ในด้านที่เกี่ยวกับประมวลการสอนปรากฏว่าครูร้อยละ ๕๖.๕๔ ใช้ประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา สำหรับประมวลการสอนที่ครูใช้สอนมากที่สุดคือร้อยละ ๗๓.๕๓ ใช้ประมวลการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมาคือร้อยละ ๒๐.๕๕ ครูจัดทำประมวลการสอนเอง และร้อยละ ๕.๕๕ ใช้ประมวลการสอนที่ครูสายสังคมศึกษาร่วมมือกันจัดทำขึ้น ครูร้อยละ ๒๑.๗๖ เห็นว่าประมวลการสอนมีประโยชน์มากโดยให้เหตุผลว่า ประมวลการสอนเป็นแนวทางที่ดี ช่วยให้การสอนดำเนินไปได้ตามหลักสูตรและช่วยในการกำหนดระยะเวลาของการสอน

แต่อย่างไรก็ตามจากความคิดเห็นของครู ประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา ยังมีข้อบกพร่องอยู่มาก ดังจะแสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๘

ข้อบกพร่องของประมวลการสอนวิชาสังคมศึกษา

ข้อบกพร่อง	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ประมวลการสอนกว้างเกินไป	๑๗	๕๐.๐๐
๒ บางครั้งสอนไม่ได้ตามประมวลการสอน	๔	๒๓.๕๒
๓ การแบ่งเวลาการสอนไม่สัมพันธ์กับชั่วโมงในสายวิชาชีพ	๓	๘.๘๒

จากตารางที่ ๑๔ ครูร้อยละ ๕๐ มีความเห็นว่าประมวลการสอนกว้างเกินไป รองลงมาคือร้อยละ ๒๓.๕๒ เห็นว่าบางครั้งสอนไม่ได้ตามประมวลการสอนและมีเพียงร้อยละ ๔.๘๒ ที่เห็นว่าการแบ่งเวลาการสอนไม่สัมพันธ์กับชั่วโมงที่มีในสายวิชาชีพ

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงประมวลการสอนครูร้อยละ ๕๐ เห็นว่าควรปรับปรุงประมวลการสอนให้ละเอียดและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ประมวลการสอนควรกำหนดชั่วโมงการสอนของแต่ละเนื้อหาวิชา และนอกจากนี้ ควรจัดทำประมวลสอนวิชาสังคมศึกษาสำหรับชั้น ม.ศ. ๒

ภาค ๓ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการสอน อุปกรณ์ กิจกรรม และการวัดผลของครูสังคมศึกษา
ในการวิจัยถึงปริมาณการใช้วิธีการสอน อุปกรณ์การสอน และการจัดกิจกรรม
การสอนของครูสังคมศึกษาทั้ง ๓๔ คน ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยโดยกำหนดค่าเฉลี่ยแทนค่า
ปริมาณการใช้วิธีการสอน อุปกรณ์การสอน และการจัดกิจกรรมของครูออกเป็น ๕ ระดับคือ

ทุกบทเรียน	แทนค่าเท่ากับ	๕
บ่อยครั้ง	แทนค่าเท่ากับ	๔
บางบทเรียน	แทนค่าเท่ากับ	๓
น้อยครั้ง	แทนค่าเท่ากับ	๒
ไม่เคยจัดเลย	แทนค่าเท่ากับ	๑

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ในค่านที่เกี่ยวกับการตั้งวัตถุประสงค์การสอนสังคมศึกษาแต่ละครั้ง ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๗๓.๕๓ เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งและควรตั้งความมุ่งหมายทุกครั้ง และครูร้อยละ ๒๐.๕๔ เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งแต่ไม่จำเป็นต้องตั้งความมุ่งหมายทุกครั้ง

เกี่ยวกับวิธีการสอน ผลจากการวิจัยปรากฏในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๕

ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้วิธีการสอนของครูสังคมศึกษา

วิธีการสอน	ค่าเฉลี่ย
๑ อธิบายบทเรียนตามเนื้อหาในแบบเรียน	๔.๓๖
๒ ให้นักเรียนจดตามคำบรรยายของครู	๓.๐๔
๓ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าและครูอธิบายประกอบ	๓.๖๒
๔ ครูอธิบายบทเรียนประกอบการใช้อุปกรณ์การสอน	๓.๓๐
๕ ให้นักเรียนมารายงานหน้าชั้น	๒.๕๗
๖ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนทีละตอนแล้วครูอธิบายประกอบ	๒.๕๘
๗ ครูอธิบายบทเรียนแล้วให้นักเรียนหาความรู้เพิ่มเติม	๓.๖๒

จากตารางที่ ๑๕ จะเห็นว่า วิธีการสอนที่มีแนวโน้มว่าครูใช้บ่อยครั้ง ได้แก่ การอธิบายบทเรียนตามเนื้อหาในแบบเรียน การให้นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้า และครูอธิบายประกอบ และการอธิบายบทเรียนแล้วให้นักเรียนหาความรู้เพิ่มเติม ส่วนวิธีการสอนที่มีแนวโน้มว่าครูใช้ในบางบทเรียน ได้แก่ การให้นักเรียนจดตามคำบรรยายของครู การให้นักเรียนมารายงานหน้าชั้น การให้นักเรียนอ่านบทเรียนทีละตอนแล้วครูอธิบายประกอบ และการอธิบายบทเรียนประกอบการใช้อุปกรณ์การสอน

ตารางที่ ๑๖

วิธีการสอนสังคมศึกษา

วิธีการสอน	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ อธิบายบทเรียนตามเนื้อหาในแบบเรียน	๒๐	๕๘.๘๒
๒ ให้นักเรียนจดตามคำบรรยายของครู	๑๒	๓๕.๒๙
๓ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าแล้วครูอธิบายประกอบ	๑๓	๓๘.๒๙
๔ ครูอธิบายบทเรียนประกอบการใช้อุปกรณ์การสอน	๑๒	๓๕.๒๙
๕ ให้นักเรียนมารายงานหน้าชั้น	๖	๑๗.๖๕
๖ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนทีละตอนแล้วครูอธิบายประกอบ	๗	๒๐.๕๘
๗ ครูอธิบายบทเรียนแล้วให้นักเรียนหาความรู้เพิ่มเติม	๑๕	๔๔.๑๒

จากตารางที่ ๑๖ แสดงให้เห็นว่า ครูร้อยละ ๕๘.๘๒ ใช้วิธีการสอนด้วยการอธิบายบทเรียนตามเนื้อหาในแบบเรียน รองลงมา คือ ร้อยละ ๔๔.๑๒ ใช้วิธีการอธิบายบทเรียนแล้วให้นักเรียนหาความรู้เพิ่มเติม ครูร้อยละ ๓๘.๒๙ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าแล้วครูอธิบายประกอบ ครูร้อยละ ๓๕.๒๙ อธิบายบทเรียนประกอบการใช้อุปกรณ์การสอน และให้นักเรียนจดตามคำบรรยายของครู ครูร้อยละ ๒๐.๕๘ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนทีละตอนแล้วครูอธิบายประกอบ ครูร้อยละ ๑๗.๖๕ ให้นักเรียนมารายงานหน้าชั้น แสดงว่าครูใช้วิธีอธิบายเป็นส่วนใหญ่

ในขณะที่ทำการสอนครูสังคมศึกษาได้พยายามเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นมากน้อยต่างกัน ผลจากการวิจัยปรากฏว่าครูร้อยละ ๒๔.๓๐ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง และครูร้อยละ ๒๖.๔๓ เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นนาน ๆ ครั้ง

เนื่องจากการเรียนการสอนสังคมศึกษามีทั้งเนื้อหาและสิ่งที่จะต้องเสริมสร้างพัฒนานักเรียนเป็นอันมากแต่มีเวลาในการเรียนน้อย ครูจึงมักสอนไม่ทันตามหลักสูตร และเมื่อประสบปัญหาดังกล่าว ครูมีวิธีการแก้ไขปัญหาดังที่แสดงไว้ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๓
วิธีแก้ไขปัญหามือสอนไม่ทันตามหลักสูตร

วิธีการ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ อธิบายเรื่องนั้นโดยย่อ	๑๕	๔๔.๑๒
๒ ให้นักเรียนทำความเข้าใจด้วยตนเอง	๑๐	๒๙.๔๑
๓ ตักเรื่องนั้นทิ้งไปโดยไม่ออกข้อสอบ	๑	๒.๙๔
๔ หาเวลาสอนเพิ่มเติม	๒๓	๖๘.๕๑

จากตารางที่ ๑๓ จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๖๘.๕๑ แก้ปัญหาโดยการหาเวลาสอนเพิ่มเติม รองลงมาคือร้อยละ ๔๔.๑๒ อธิบายเรื่องนั้นโดยย่อ และครูร้อยละ ๒๙.๔๑ ใช้วิธีการแก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนทำความเข้าใจด้วยตนเอง มีครูเพียงส่วนน้อยที่สุดที่ตักเรื่องนั้นทิ้งไปโดยไม่ออกข้อสอบ

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอน ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๕๗.๐๖ เห็นว่าการใช้อุปกรณ์การสอนเป็นวิธีการสอนที่ดีเพราะช่วยให้นักเรียนสนใจและเข้าใจบทเรียนได้ดี อย่างไรก็ตามครูสังคมศึกษามีปริมาณการใช้อุปกรณ์การสอนมากน้อยแตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้อุปกรณ์การสอนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๘
 ค่าเฉลี่ยน้ำหนักของการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสังคมศึกษา

อุปกรณ์การสอน	ค่าเฉลี่ย
๑ ลูกโลก	๓.๑๐
๒ แผนที่	๓.๘๐
๓ รูปภาพ	๓.๓๐
๔ หนังสือนิทาน	๒.๐๐
๕ หนังสือและเอกสาร	๓.๕๓
๖ ของจริงและของตัวอย่าง	๑.๘๘
๗ เครื่องมือทดลอง	๑.๒๑
๘ ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป	๑.๔๓

จากตารางที่ ๑๘ จะเห็นว่า อุปกรณ์การสอนที่มีแนวโน้มว่าครูใช้บ่อยครั้งได้แก่ แผนที่ หนังสือและเอกสาร อุปกรณ์การสอนที่มีแนวโน้มว่าครูใช้บางบทเรียนได้แก่ ลูกโลก รูปภาพ อุปกรณ์การสอนที่มีแนวโน้มว่าครูใช้น้อยครั้งได้แก่ หนังสือนิทาน ของจริงและของตัวอย่าง และอุปกรณ์การสอนที่มีแนวโน้มว่าไม่ได้ใช้เลยได้แก่ เครื่องมือทดลอง ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป แสดงว่า ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนน้อย สำหรับปัญหาที่ครูประสบในการใช้อุปกรณ์การสอนวิชานี้ อาจจำแนกออกได้ดังต่อไปนี้คือ

ตารางที่ ๑๕
ปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอน

ปัญหา	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ อุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ	๒๓	๖๑.๓๖
๒ โรงเรียนขาดเครื่องใช้และวัสดุในการทำอุปกรณ์	๑๔	๔๑.๑๘
๓ ไม่ทราบแหล่งจัดหาอุปกรณ์	๓	๘.๘๖
๔ ขาดความรู้ในการทำอุปกรณ์ด้วยตนเอง	๒	๕.๘๘
๕ ขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์	๑๕	๔๔.๑๒
๖ ไม่มีเวลาประดิษฐ์อุปกรณ์	๑๖	๔๓.๕๖
๗ ไม่มีปัญหา	๑	๒.๘๘

จากตารางที่ ๑๕ แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๑.๓๖ มีปัญหาการใช้
อุปกรณ์การสอนเนื่องจากอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนมีไม่พอ รองลงมา ร้อยละ ๔๓.๕๖
ครูไม่มีเวลาประดิษฐ์อุปกรณ์การสอน ครูร้อยละ ๔๔.๑๒ มีปัญหาเพราะขาดงบประมาณ
ในการจัดซื้ออุปกรณ์ และร้อยละ ๔๑.๑๘ มีปัญหาเนื่องจากโรงเรียนขาดเครื่องใช้และ
ปัญหาส่วนน้อยคือ ครูไม่ทราบแหล่งจัดหาอุปกรณ์และขาดความรู้ในการทำอุปกรณ์ด้วยตนเอง
คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๖ และ ๕.๘๘ ตามลำดับ

ในด้านการจัดกิจกรรมสังคมศึกษาซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของขบวนการเรียน
การสอนสังคมศึกษา ตารางต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ยน้ำหนักการจัดกิจกรรม
ประกอบการสอนของครูสังคมศึกษา

ตารางที่ ๒๐

ค่าเฉลี่ยน้ำหนักการจัดกิจกรรมประกอบการสอนของครูสังคมศึกษา

กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย
๑ การให้นักเรียนค้นคว้ารายงานหน้าชั้น	๒.๘๒
๒ การให้นักเรียนเขียนรายงาน	๓.๒๕
๓ การอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับบทเรียน	๒.๗๒
๔ การโต้วาที	๒.๐๐
๕ ทำสมุดเก็บภาพ	๒.๗๕
๖ รายงานข่าวเหตุการณ์ปัจจุบัน	๒.๓๕
๗ จัดนิทรรศการ	๒.๑๒
๘ เชิญวิทยากรมาบรรยาย	๑
๙ พานักเรียนไปฟังการอภิปราย ปาฐกถา	๑.๑๒
๑๐ จัดทัศนศึกษา	๒.๐๐

จากตารางที่ ๒๐ จะเห็นว่ากิจกรรมที่มีแนวโน้มว่าครูจัดบางบทเรียนได้แก่ การให้นักเรียนค้นคว้ารายงานหน้าชั้น การให้นักเรียนเขียนรายงาน การอภิปรายปัญหาเกี่ยวกับบทเรียนและการทำสมุดเก็บภาพ กิจกรรมที่มีแนวโน้มว่าครูจัดน้อยครั้งได้แก่ การโต้วาที รายงานข่าวเหตุการณ์ปัจจุบัน การจัดนิทรรศการ และการจัดทัศนศึกษา ส่วนกิจกรรมที่ไม่เคยจัดเลยได้แก่ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การพานักเรียนไปฟังการอภิปราย ปาฐกถา แสดงว่าครูใช้กิจกรรมประกอบการสอนสังคมศึกษาไม่มากนัก

ในด้านการวัดผลการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ครูมีความมุ่งหมายที่สำคัญในการวัดผลวิชาสังคมศึกษา แตกต่างกันดังจะแสดงไว้ในตารางดังต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ ๒๑

ความมุ่งหมายของครูในการวัดผลวิชาสังคมศึกษา

ความมุ่งหมาย	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสังคมศึกษา	๓๐	๘๘.๒๓
๒ เพื่อเก็บคะแนนตามระเบียบของโรงเรียน	๑๘	๕๕.๘๘
๓ เพื่อการเลื่อนชั้นของนักเรียน	๑๕	๔๔.๑๒
๔ เพื่อวัดทักษะและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา	๒๔	๗๓.๕๓

จากตารางที่ ๒๑ แสดงว่าครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่คือร้อยละ ๘๘.๒๓ มีความมุ่งหมายในการวัดผลเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน รองลงมาคือร้อยละ ๗๓.๕๓ มีความมุ่งหมายเพื่อวัดทักษะและทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา ครูร้อยละ ๕๕.๘๘ มีความมุ่งหมายในการวัดผลเพื่อเก็บคะแนนตามระเบียบของโรงเรียน ในด้านที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการวัดผลเพื่อการเลื่อนชั้นของนักเรียน มีครูเพียงร้อยละ ๔๔.๑๒ ที่มุ่งวัดผลตามวัตถุประสงค์ข้อนี้

สำหรับวิธีการวัดผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาเพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพ ครูมีวิธีการวัดผลต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๒๒

วิธีที่ครูใช้วัดผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา

วิธี	จำนวน	
	ครู	ร้อยละ
๑ ใ้ขอทดสอบเก็บคะแนนนักเรียนเป็นระยะ ๆ	๓๐	๘๘.๒๓
๒ ใ้ขอการสอบประจำเทอม	๑๘	๕๕.๘๘
๓ รวบรวมผลงานทุกชิ้นให้เป็นคะแนน	๑๘	๕๕.๘๘
๔ ใ้ขอการบ้านหลังการสอนแต่ละบทเรียน	๑๑	๓๒.๒๕

จากตารางที่ ๒๒ จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่ถึงร้อยละ ๔๔.๒๓ ใช้ขอทดสอบเก็บคะแนนนักเรียนเป็นระยะ ๆ ครูร้อยละ ๕๕.๘๘ ใช้การวัดผลโดยใช้การสอบประจำเทอม และรวบรวมผลงานทุกชิ้นให้เป็นคะแนน และครูร้อยละ ๓๒.๒๕ เก็บคะแนนจากการให้การบ้านหลังการสอนแต่ละบทเรียน

อย่างไรก็ตามในด้านการจัดผล ครูได้ประสบปัญหาการวัดผลซึ่งจะได้นำแสดงไว้ในตารางดังต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ ๒๓

ปัญหาที่ครูประสบในการวัดผลวิชาสังคมศึกษา

ปัญหา	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างแบบทดสอบที่เหมาะสม	๔	๑๑.๓๖
๒ ไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านการใช้แบบทดสอบใหม่ ๆ	๓	๘.๔๒
๓ ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างและพิมพ์แบบสอบถาม	๗	๒๐.๕๔
๔ ไม่สามารถวัดผลได้ทุกอย่างตามความมุ่งหมายของการสอนสังคมศึกษา	๒๐	๕๔.๘๒
๕ ไม่มีปัญหา	๑๐	๒๕.๘๑

จะเห็นว่าครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๕๔.๘๒ ประสบปัญหาในการวัดผลเนื่องจากไม่สามารถวัดผลได้ทุกอย่างตามความมุ่งหมายของการสอนสังคมศึกษา รองลงมาคือครูร้อยละ ๒๐.๕๔ ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างและพิมพ์แบบสอบถาม ครูส่วนน้อยที่สุดมีปัญหาคือขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างแบบทดสอบที่เหมาะสมและไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านการใช้แบบทดสอบใหม่ ๆ

จากประสบการณ์ในการสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนการช่าง ภาคการศึกษา ๑ ครูได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ตามวิชาที่มีปัญหามาก และน้อย ดังจะแสดงให้เห็นตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๔

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่มีปัญหามากที่สุด

วิชา	คร	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ภูมิศาสตร์	๒	๒๓.๕๒
๒ ประวัติศาสตร์ไทย	๒	๕.๘๘
๓ ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ	๖	๑๔.๓๐
๔ หน้าที่พลเมือง	๘	๒๖.๔๗
๕ ศิลปกรรม	๑๑	๓๒.๓๕

จากตารางที่ ๒๔ ปรากฏว่าครร้อยละ ๓๒.๓๕ มีความเห็นว่าวิชาในหมวดสังคมศึกษาที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่วิชาศิลปกรรม รองลงมาคือร้อยละ ๒๖.๔๗ ร้อยละ ๒๓.๕๒ และร้อยละ ๑๔.๓๐ ได้แก่วิชาหน้าที่พลเมือง ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ต่างประเทศตามลำดับ ส่วนวิชาที่มีปัญหาน้อยที่สุดได้แก่วิชาประวัติศาสตร์ไทย

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาในการสอนวิชาต่าง ๆ จะได้แสดงไว้ในตารางดังต่อไปนี้ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๕

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาภูมิศาสตร์

ปัญหา	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ขาดหนังสือคนควาอ่านประกอบ	๑๐	๒๙.๔๑
๒ ขาดอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ	๑๑	๓๒.๓๕
๓ ขาดผู้เชี่ยวชาญการสอนเฉพาะวิชานี้	๒	๕.๘๘
๔ บทเรียนมากเกินไป	๘	๒๓.๕๒
๕ นักเรียนขาดความสนใจ	๑๕	๔๔.๑๒

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๔๔.๑๒ เห็นว่าปัญหาที่สำคัญในการสอนวิชาภูมิศาสตร์คือ นักเรียนขาดความสนใจ รองลงมาคือร้อยละ ๓๒.๓๕ ขาดอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ มีครูเพียงจำนวนน้อยที่เห็นว่าการสอนวิชาภูมิศาสตร์มีปัญหาเพราะขาดผู้เชี่ยวชาญการสอนวิชานี้

ตารางที่ ๒๖

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาประวัติศาสตร์

ปัญหา	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ขาดหนังสือคนควาอ่านประกอบ	๘	๒๓.๕๒
๒ ขาดอุปกรณ์การสอนที่สำคัญ	๖	๑๗.๖๕
๓ นักเรียนขาดความสนใจ	๖	๑๗.๖๕
๔ นักเรียนจำชื่อสถานที่ วัน เดือน ปี และเหตุการณ์ไม่แม่นยำ	๑๐	๒๙.๔๑

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๒๕.๔๑ เห็นว่าปัญหาที่สำคัญในการสอนวิชาประวัติศาสตร์
คือนักเรียนจำชื่อสถานที่ วัน เดือน ปี และเหตุการณ์ ไม่แม่นยำ รองลงมาคือร้อยละ
๒๓.๕๒ ขาดหนังสือคนควาอ่านประกอบ และร้อยละ ๑๗.๖๕ เห็นว่าขาดอุปกรณ์การสอน
ที่สำคัญและนักเรียนขาดความสนใจ

ตารางที่ ๒๗

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง

ปัญหา	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ สอนยากไม่อาจทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้	๕	๑๔.๓๐
๒ เวลาเรียนน้อย	๔	๑๑.๓๖
๓ แบบเรียนไม่ทันสมัยและไม่มีสรุปท้ายบท	๕	๒๖.๔๓
๔ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้	๑๒	๓๕.๒๕

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๓๕.๒๕ เห็นว่าปัญหาที่สำคัญในการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง
คือ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้ ร้อยละ ๒๖.๔๓ เห็นว่าแบบเรียนไม่ทันสมัยและ
ไม่มีสรุปท้ายบท และครูร้อยละ ๑๔.๓๐ และ ร้อยละ ๑๑.๓๖ ตามลำดับมีความเห็นว่า
วิชานี้สอนยากไม่อาจทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ และเวลาเรียนมีน้อย

ตารางที่ ๒๘

ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาศีลธรรม

ปัญหา	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ขาดคู่มือปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีในคานศีลธรรม	๔	๒๓.๕๒
๒ สอนยาก	๒	๕.๘๘
๓ เวลาเรียนน้อย	๒	๕.๘๘
๔ ขาดหนังสืออ่านประกอบ	๑	๒.๙๔
๕ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้	๑๐	๒๙.๔๑

ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๒๕.๔๑ เห็นว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดในการสอนวิชาศีลธรรม คือ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้ รองลงมาคือร้อยละ ๒๓.๕๒ เห็นว่า ขาดผู้ปฏิบัติ เป็นตัวอย่างที่ดีในค่านศีลธรรม และมีครูเป็นจำนวนน้อยเห็นว่า สอนยาก เวลาเรียนน้อย และขาดหนังสืออ่านประกอบ

จากตารางที่ ๒๕ ตารางที่ ๒๖ ตารางที่ ๒๗ และตารางที่ ๒๘ แสดงให้เห็นได้ว่า ปัญหาที่ครูประสบอย่างเดียวกันนี้เกี่ยวกับการสอนวิชาสังคมศึกษา คือปัญหา นักเรียนขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้

ซึ่งในการประสบปัญหาในการสอน ครูมักใช้วิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๒๙

แหล่งที่ครูขอความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในการสอน

แหล่งที่ขอความช่วยเหลือ	จำนวน	
	ครู	ร้อยละ
๑ อาจารย์ใหญ่	๖	๑๓.๖๕
๒ หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	๗	๒๐.๕๔
๓ ศึกษาธิการอำเภอหรือศึกษาธิการจังหวัด	—	—
๔ ศึกษานิเทศก์	๑	๒.๘๔
๕ สอบถามวิทยากรหรือผู้รู้ในแขนงนั้น ๆ	๑๖	๔๓.๕๖
๖ เพื่อนครู	๒๐	๕๔.๔๒
๗ พยายามแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง	๒๕	๗๖.๔๗

ตารางที่ ๒๙ แสดงว่าเมื่อประสบปัญหาในการสอนสังคมศึกษา ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ ๗๖.๔๗ พยายามแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง รองลงมาร้อยละ ๕๔.๔๒ มักจะถาม เพื่อครูกด้วยกัน ร้อยละ ๔๓.๕๖ สอบถามวิทยากรหรือผู้รู้ในแขนงนั้น ๆ ร้อยละ ๒๐.๕๔ สอบถามหัวหน้าสายวิชา และร้อยละ ๑๓.๖๕ สอบถามอาจารย์ใหญ่ และมีครูเพียงร้อยละ ๒.๘๔ สอบถามศึกษานิเทศก์ เป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีใครที่ขอความช่วยเหลือจากศึกษา ธิการอำเภอหรือศึกษาธิการจังหวัดเมื่อประสบปัญหาในการสอนวิชาสังคมศึกษา

สำหรับการแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาตามความคิดเห็นของครู อุปสรรคในการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษาที่สำคัญจะได้นำเสนอไว้ในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓๐

ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา

อุปสรรค	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ คุณภาพของครู	๑๕	๔๖.๘๘
๒ พื้นฐานการศึกษาของครู	๑๓	๕๐.๐๐
๓ พื้นฐานการศึกษาของนักเรียน	๑๑	๒๘.๑๓
๔ ความคิดเห็นขัดแย้งระหว่างครูสอนกับผู้บังคับบัญชา	๑๑	๒๘.๑๓
๕ ขาดงบประมาณในการปรับปรุง	๑๓	๓๓.๕๐

จะเห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๕๐ มีความคิดเห็นว่าพื้นฐานการศึกษาของครูเป็นอุปสรรคในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา รองลงมาคือร้อยละ ๔๖.๘๘ ได้แก่คุณภาพของครู ร้อยละ ๓๓.๕๐ เห็นว่าอุปสรรคที่สำคัญคือการขาดงบประมาณในการปรับปรุง และร้อยละ ๒๘.๑๓ เห็นว่าอุปสรรคในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชานี้ คือพื้นฐานการศึกษาของนักเรียนและความคิดเห็นขัดแย้งระหว่างผู้สอนกับผู้บังคับบัญชา

สำหรับสิ่งที่ครูต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการให้ครูเรียงลำดับตามความต้องการมากน้อย ผลปรากฏว่า สิ่งที่ครูสังคมศึกษาต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษามากที่สุด คือ หลักสูตร รองลงมาคือ หนังสือแบบเรียน อุปกรณ์การสอน หนังสืออ่านประกอบ หอสมุด วิธีการสอน แหล่งวิทยากร และวิธีวัดผลตามลำดับ

ในด้านการเสริมสร้างความก้าวหน้าเกี่ยวกับอาชีพครูนั้น ครูมีความต้องการ
แตกต่างกันดังนี้

ตารางที่ ๓๑

สิ่งที่ครูต้องการในการเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ

ความต้องการ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ศึกษาคอ	๑๗	๕๐.๐๐
๒ เข้าร่วมการอบรมครู	๑๒	๓๕.๒๙
๓ การนิเทศการศึกษา	๓	๘.๘๒
๔ อ่านหนังสือและค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง	๒๓	๖๗.๖๔
๕ การพบปะเยี่ยมเยียนตามโรงเรียนอื่น	๑๑	๓๒.๓๕
๖ การประชุมพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	๑๘	๕๒.๙๔
๗ ใ้ได้รับหนังสือหรือเอกสารความรู้จากกระทรวง	๒๔	๘๒.๓๕

ครูส่วนใหญ่ถึงร้อยละ ๘๒.๓๕ ต้องการเสริมสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ
โดยการได้รับหนังสือเอกสารความรู้จากกระทรวง รองลงมาคือร้อยละ ๖๗.๖๔ เสริม
สร้างความก้าวหน้าด้วยการอ่านหนังสือและค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ร้อยละ ๕๒.๙๔
ต้องการให้มีการประชุมพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูสังกัดศึกษาระหว่าง
โรงเรียน ครูร้อยละ ๕๐ ต้องการศึกษาคอ มีครูเพียงจำนวนน้อยที่ต้องการเสริมสร้าง
ความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพจากการนิเทศการศึกษา

สำหรับความช่วยเหลือปรับปรุงในด้านกรอบรมครู ซึ่งครูร้อยละ ๓๕.๒๙
(ดังตารางที่ ๓๐.) มีความต้องการในคานนี้ ซึ่งในการอบรมครู ครูมีความต้องการ
ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ ๓๒
ความช่วยเหลือที่ต้องการในการอบรมครู

ความช่วยเหลือ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ความรู้ในค่านี้อหาววิชา	๒๐	๕๘.๘๒
๒ การปรับปรุงวิธีการสอน	๒๓	๖๗.๖๔
๓ วิธีสร้างและใช้อุปกรณ์	๑๕	๔๔.๑๒
๔ วิธีการวัดผล	๑๔	๔๑.๑๘
๕ ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิทยากร	๑๗	๕๐.๐๐

จากตารางที่ ๓๒ แสดงให้เห็นว่าความช่วยเหลือเกี่ยวกับการอบรมครูสังคการศึกษา สิ่งที่ต้องการปรับปรุงเมื่อเข้ารับการอบรมมากที่สุดคือ การปรับปรุงวิธีการสอน รองลงมาคือ ความรู้ในค่านี้อหาววิชา ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวิทยากร วิธีสร้างและใช้อุปกรณ์การสอนและวิธีการวัดผลตามลำดับ

เกี่ยวกับความช่วยเหลือในด้านการศึกษาเป็นอาชีพที่ต้องการอาจเรียงได้ตามลำดับตามความต้องการจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังจะแสดงในตารางตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓๓
ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเพิ่มพูนวิทยฐานะและความรู้ในด้านการสอน

ความช่วยเหลือ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ การประชุมอบรมครู	๑๕	๔๔.๑๒
๒ การลาไปศึกษาต่อ	๗	๒๐.๕๘
๓ การได้รับเอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ หรือความรู้ใหม่ ๆ	๓	๘.๘๒
๔ การทำคู่มือการสอนให้ตรงกับหลักสูตร	๑	๒.๙๔
๕ ความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศหรือวิทยากร	๒	๕.๘๘

จากตารางที่ ๓๓ จะเห็นได้ว่าความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเพิ่มพูนวิทยฐานะ และความรู้ในด้านการสอนที่ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๔๔.๑๒ ต้องการคือการประชุมอบรมครู รองลงมาคือร้อยละ ๒๐.๕๔ ต้องการลาไปศึกษาต่อ ครูร้อยละ ๘.๘๒ ต้องการได้รับ เอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ หรือความรู้ใหม่ ๆ

ตารางที่ ๓๔
ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ

ความช่วยเหลือ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ การปรับปรุงเงินเดือนครู	๕	๑๔.๓๐
๒ การจัดตั้งสหกรณ์ครู	๒	๕.๘๘
๓ บริการให้กู้ยืมเงินสะสมโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ	๓	๘.๘๒
๔ ไม่ควรมีการเรียกรับครู	๑	๒.๙๔

แสดงว่า ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจที่ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๑๔.๓๐ ต้องการ ได้แก่ การปรับปรุงเงินเดือนครู ครูร้อยละ ๘.๘๒ ต้องการให้มีบริการให้กู้ยืมเงินสะสม โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ ครูร้อยละ ๕.๘๘ ต้องการให้จัดตั้งสหกรณ์ครู และครูร้อยละ ๒.๙๔ เห็นว่าไม่ควรมีการเรียกรับครู

ตารางที่ ๓๕
ความช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความปลอดภัย

ความช่วยเหลือ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ บริการรักษาพยาบาลควยราคาถูก	๓	๘.๘๒
๒ การประกันภัยรวมทั้งการประกันชีวิต	๒	๕.๘๘
๓ ความสะอาดและความปลอดภัยในคานที่พัก	๒	๕.๘๘

จากตารางที่ ๓๕ ผลปรากฏว่าความช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความปลอดภัย มีครูร้อยละ ๘.๘๒ ต้องการให้มีบริการรักษาพยาบาลควยราคาถูก และครูร้อยละ ๕.๘๘ ต้องการให้มีการประกันภัยรวมทั้งการประกันชีวิต ความสะดวกและความปลอดภัยในคานที่พัก

ตารางที่ ๓๖

ความช่วยเหลือในคานฐานะทางสังคม

ความช่วยเหลือ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ความยุติธรรม	๘	๑๑.๗๖
๒ ความเป็นอิสระในการปกครองนักเรียน	๑	๒.๕๔
๓ ความเคารพยกย่องให้เกียรติครู	๒	๕.๘๘
๔ ควรได้รับการยกย่องในคานความสำคัญเช่นเดียวกับครูที่สอนในหมวดวิชาอื่น	๒	๕.๘๘

จากตารางที่ ๓๖ จะเห็นได้ว่าความช่วยเหลือในคานฐานะทางสังคมนั้น มีครูร้อยละ ๑๑.๗๖ ต้องการความยุติธรรม ครูร้อยละ ๕.๘๘ ต้องการความเคารพยกย่องให้เกียรติครูและครูสังคมศึกษาควรได้รับการยกย่องในคานความสำคัญเช่นเดียวกับครูที่สอนในหมวดวิชาอื่น

สรุปปัญหาและขอเสนอแนะของครู

๑ หลักสูตร ปัญหาที่สำคัญคือหลักสูตรยังไม่เหมาะสมกับนักเรียนการชางเนื้อหาวิชามากเกินไปไม่สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรได้ ครูสังคมศึกษามีขอเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรดังนี้ คือ

ตารางที่ ๓๗

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะ	กรู๊ป	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ควรจัดหลักสูตรสำหรับนักเรียนสายอาชีพโดยเฉพาะ	๕	๑๔.๓๐
๒ ควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสามารถนำไปแก้ปัญหาได้	๒	๕.๘๘
๓ หลักสูตรควรยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม	๑	๒.๙๔
๔ ควรปรับปรุงหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม	๒	๕.๘๘
๕ ควรเพิ่มเนื้อหาความสำคัญของเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการช่าง	๑	๒.๙๔

จะเห็นได้ว่าครุรร้อยละ ๑๔.๓๐ เสนอแนะให้จัดหลักสูตรสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนสายอาชีพโดยเฉพาะ ครุรร้อยละ ๕.๘๘ เสนอแนะว่าควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสามารถนำไปแก้ปัญหาได้ และควรปรับปรุงหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม และครุรร้อยละ ๒.๙๔ มีข้อเสนอแนะว่าหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาคควรยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม และควรเพิ่มเนื้อหาความสำคัญของเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการช่าง

๒ แบบเรียน ปัญหาที่สำคัญคือแบบเรียนล้าสมัย ขอความบางตอนย่อและข้อความในแบบเรียนบางตอนยากแก่การเข้าใจและตีความหมาย ครุมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแบบเรียน ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ ๓๘

ตารางที่ ๓๘
ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหนังสือแบบเรียน

ข้อเสนอแนะ	ครุ	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ควรปรับปรุงแบบเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	๕	๑๔.๓๐
๒ ควรเพิ่มรายละเอียดในแบบเรียนให้มากขึ้น	๒	๕.๘๘
๓ ควรปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับระดับการเรียนรู้ อาชีวศึกษา	๑	๒.๙๔
๔ ควรเพิ่มภาพประกอบ	๔	๑๑.๓๖
๕ แบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองควรเขียนด้วยภาษาที่ เข้าใจง่ายและให้ละเอียดกว่าเดิม	๒	๕.๘๘

จากตารางที่ ๓๘ ครุส่วนใหญ่คือร้อยละ ๑๔.๓๐ มีข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงแบบเรียนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ครุร้อยละ ๑๑.๓๖ เสนอแนะให้เพิ่มภาพประกอบในหนังสือแบบเรียนให้มากขึ้น และแบบเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองควรเขียนด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและให้ละเอียดกว่าเดิม

๓ วิธีสอน ปัญหาที่สำคัญคือ นักเรียนไม่สนใจเรียนเพราะไม่เห็นความสำคัญของวิชานี้ เวลาเรียนน้อยยากแก่การจัดกิจกรรมเพราะต้องสอนให้ทันหลักสูตร ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงวิธีสอนสังคมศึกษา คือ

ตารางที่ ๓๙
ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงวิธีสอนสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	
	ครุ	ร้อยละ
๑ พยายามชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชานี้	๑	๒.๙๔
๒ พยายามปรับปรุงวิธีการสอนให้สนุก ไม่เบื่อหน่าย	๓	๘.๘๒
๓ ควรเน้นการนำเอาไปใช้ในชีวิตประจำวันให้มาก	๓	๘.๘๒
๔ ควรเพิ่มชั่วโมงการสอนวิชานี้	๔	๑๑.๓๖

จะเห็นได้ว่า ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ ๑๑.๓๖ เสนอแนะให้เพิ่มชั่วโมงการสอน วิชาสังคมศึกษา ครูร้อยละ ๘.๘๒ เสนอแนะให้ครูปรับปรุงวิธีการสอนให้สนุก ไม่เบื่อหน่าย และควรเน้นการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันให้มาก และครูร้อยละ ๒.๙๔ เสนอแนะให้พยายามชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชานี้

๔ อุปกรณ์การสอนและห้องสมุด ปัญหาที่สำคัญคือ วัสดุอุปกรณ์มีจำนวนน้อย การทำอุปกรณ์ประสบความสำเร็จยากทั้งในค่านงบประมาณและเวลา ครูมีขอเสนอแนะดังนี้

ตารางที่ ๔๐

ขอเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด

ขอเสนอแนะ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑ ควรมีหน่วยวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถให้คำแนะนำในการจัดทำหรือให้บริการการยืม	๒	๕.๘๘
๒ เพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์การสอนและหนังสือ	๑๖	๔๓.๕๖
๓ ควรมีห้องเก็บอุปกรณ์การสอนโดยเฉพาะ	๓	๘.๘๒
๔ ควรปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน	๗	๒๐.๕๘
๕ ควรเปิดห้องสมุดให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา	๒	๕.๘๘

จากตารางที่ ๔๐ จะเห็นได้ว่าครูมีขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงอุปกรณ์การสอนและห้องสมุดดังนี้คือ ครูร้อยละ ๔๓.๕๖ เสนอแนะว่าควรเพิ่มงบประมาณสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์การสอนและหนังสือในห้องสมุด ครูร้อยละ ๒๐.๕๘ เสนอแนะให้ปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียน ครูร้อยละ ๘.๘๒ เสนอแนะว่าควรมีห้องเก็บอุปกรณ์การสอนโดยเฉพาะ และครูร้อยละ ๕.๘๘ เสนอแนะว่าควรมีหน่วยวัสดุอุปกรณ์ที่สามารถให้คำแนะนำในการจัดทำหรือให้บริการการยืม และควรเปิดห้องสมุดให้ครูและนักเรียนได้ใช้ตลอดเวลา

๕ การวัดผล ปัญหาที่สำคัญคือ ไม่สามารถวัดผลได้ทุกอย่างตามความมุ่งหมาย
ของการสอนสังคมศึกษา ครูมีข้อเสนอแนะดังนี้

ตารางที่ ๔๑

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการวัดผลสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	
	ครู	รอยละ
๑ ปรับปรุงวิธีการวัดผลให้มีประสิทธิภาพ	๒	๕.๕๕
๒ ควรใช้วิธีการทดสอบหลาย ๆ วิธี	๕	๑๑.๓๖
๓ ข้อทดสอบไม่ควรวัดในแง่ความจำอย่างเดียว ควรวัดในด้านการแสดงความคิดเห็นด้วย	๒	๕.๕๕
๔ ไม่ควรถือคะแนนสอบเพียงด้านเดียว ควรมุ่ง ในด้านกาปฏิบัติเป็นสำคัญด้วยโดยเฉพาะใน วิชาศีลธรรม	๓	๘.๘๒

จะเห็นได้ว่า ครูร้อยละ ๑๑.๓๖ เสนอแนะให้ปรับปรุงการวัดผลสังคมศึกษา
โดยใช้วิธีการทดสอบหลาย ๆ วิธี ครูร้อยละ ๘.๘๒ มีความเห็นว่าไม่ควรถือคะแนนสอบ
เพียงด้านเดียวควรมุ่งในด้านกาปฏิบัติเป็นสำคัญด้วยโดยเฉพาะในวิชาศีลธรรม และครู
ร้อยละ ๕.๕๕ เสนอแนะให้ปรับปรุงวิธีการวัดผลให้มีประสิทธิภาพและข้อทดสอบไม่ควรวัด
ในแง่ความจำอย่างเดียว ควรวัดในด้านกาแสดงความคิดเห็นด้วย

๖ ครูสังคมศึกษา ปัญหาที่สำคัญ คือ ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถและ
ได้รับการฝึกหัดมาในแขนงนี้โดยเฉพาะ ข้อเสนอแนะ คือ

ตารางที่ ๕๒
ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงครูสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะ	ครู	
	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพิ่มปริมาณครูและจัดครูที่ได้รับการฝึกหัดในค่านนี้มาสอน	๒	๕.๕๕
๒. ควรจัดสัมมนาระหว่างครูสอนสังคมศึกษาของโรงเรียนการช่าง	๒	๕.๕๕
๓. ควรจัดให้มีการอบรมครูสังคมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	๓	๘.๘๒
๔. ควรส่งเสริมการเพิ่มวิทยฐานะและการลาไปศึกษาต่อ	๓	๘.๘๒
๕. ควรติดตามความรู้ใหม่ ๆ เสมอ	๔	๑๑.๑๑

จากตารางที่ ๕๒ ครูมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงดังนี้คือ ครูร้อยละ ๑๑.๑๑ เสนอแนะว่าครูสังคมศึกษาควรติดตามความรู้ใหม่ ๆ เสมอ ครูร้อยละ ๘.๘๒ เสนอแนะให้จัดการอบรมครูสังคมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และควรส่งเสริมการเพิ่มวิทยฐานะและการลาไปศึกษาต่อ และครูร้อยละ ๕.๕๕ เสนอแนะให้เพิ่มปริมาณครูและจัดครูที่ได้รับการฝึกหัดในค่านนี้มาสอน และควรจัดสัมมนาระหว่างครูสอนสังคมศึกษาของโรงเรียนการช่าง

นักเรียน

ในการวิเคราะห์ค่าตอบ ผู้วิจัยได้คิดค่าตอบเป็นร้อยละ เสนอผลของการวิจัย
ในรูปตาราง แจกแจงค่าตอบของนักเรียนโดยแยกตามเพศชาย และหญิง และกำรอธิบาย
ประกอบตารางจะอธิบายจากผลค่าตอบของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

ภาค ๑ ข้อมูลพื้นฐาน

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน ๔๔๕ คน เป็นนักเรียนชาย ๒๔๗ คน นักเรียน
หญิง ๑๙๘ คน นักเรียนชายมีอายุสูงสุด ๒๕ ปีต่ำสุด ๑๔ ปี อายุเฉลี่ย ๑๘.๔๕ ปี ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน ๗ ปี นักเรียนหญิงมีอายุสูงสุด ๒๒ ปีต่ำสุด ๑๕ ปี อายุเฉลี่ย ๑๘.๑๓ ปี
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๔ ปี และทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงคาดหวังไว้ดังนี้

ตารางที่ ๔๓

ความคาดหวังของนักเรียนเมื่อเรียนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ความคาดหวัง	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ประกอบอาชีพ	๕๒	๒๑.๐๕	๒๕	๑๒.๖๓	๗๗	๑๗.๓๐
๒ ศึกษาต่อระดับเทคนิค	๑๘๔	๗๐.๔๕	๑๓๘	๗๐.๒๐	๓๒๒	๗๑.๕๘
๓ ศึกษาต่อระดับวิทยาลัยครู	๒	๐.๘๑	๒๕	๑๒.๖๓	๒๗	๖.๐๗
๔ ศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย	๑๒	๔.๘๕	๑๑	๕.๕๒	๒๓	๕.๑๗

จากตารางที่ ๔๓ จะเห็นได้ว่าเมื่อสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ แล้วนักเรียน
ส่วนใหญ่คือร้อยละ ๗๑.๕๘ คาดหวังว่าจะศึกษาต่อระดับเทคนิค รองลงมาร้อยละ ๑๗.๓๐
คาดหวังว่าจะประกอบอาชีพ มีนักเรียนจำนวนน้อยคือร้อยละ ๖.๐๗ และ ๕.๑๗ ตามลำดับ
หวังว่าจะศึกษาต่อระดับวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยตามลำดับ

ในด้านเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนร้อยละ ๓๐.๒๕ ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา และร้อยละ ๒๕.๓๕ ที่ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาและในจำนวนนี้ได้ให้เหตุผลที่ชอบและไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๓๒ และ ๓๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๔

เหตุผลที่นักเรียนชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผล	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ เป็นวิชาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย เรียนสนุก	๒๕	๒๗.๖๐	๕๐	๒๕.๐๐	๑๑๕	๒๖.๓๔
๒ เป็นวิชาที่เรียนง่ายเพียงแต่ท่องหนังสือก็สอบได้	๑๕	๒.๐๐	๒๕	๑๒.๕๐	๔๐	๘.๕๕
๓ เป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมากที่สุด	๓๑	๒๘.๕๐	๔๐	๒๐.๐๐	๑๑๑	๒๕.๕๔
๔ เป็นวิชาที่ก่อให้เกิดความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวาง	๑๕๐	๒๑.๒๐	๑๕๖	๕๘.๐๐	๓๔๖	๓๓.๓๕
๕ เป็นวิชาที่มักจะทำความเข้าใจ	๑๐	๔.๐๐	๑	๐.๕๐	๑๑	๒.๔๓
๖ ชอบครูที่สอน	๒๗	๑๐.๘๐	-	-	๒๗	๖.๐๓

เหตุผลที่นักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ ๓๓.๓๕ ชอบวิชาสังคมศึกษาเนื่องจากเห็นว่า เป็นวิชาที่ก่อให้เกิดความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวาง รองลงมาคือร้อยละ ๒๖.๓๔ ชอบ เพราะเห็นว่าเป็นวิชาที่น่าสนใจ เข้าใจง่าย เรียนสนุก ส่วนสาเหตุที่ชอบน้อยที่สุดคือ ร้อยละ ๒.๔๓ ชอบเพราะเป็นวิชาที่มักจะทำความเข้าใจ

สำหรับเหตุผลที่ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ ๔๕
เหตุผลที่นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา

เหตุผล	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ เป็นวิชาที่มีเนื้อหามาก ซ้ำซาก น่าเบื่อ	๒๕	๒๕.๕๓	๔๔	๒๒.๒๒	๑๑๓	๑๕.๓๘
๒ เป็นวิชาที่ต้องท่องหนังสือมาก	๗๕	๓๐.๓๖	๗๕	๓๓.๘๘	๑๕๐	๓๓.๑๖๑
๓ เป็นวิชาที่สอบมักไม่ได้คะแนนดี	๒๒	๑๘.๕๑	๕๘	๒๕.๒๕	๘๐	๑๓.๗๕๘
๔ เป็นวิชาที่มีการบ้านมาก	๑	๐.๕๐	๑	๐.๕๐	๒	๐.๕๕๕
๕ วิธีการสอนของครูไม่น่าสนใจ	๔๘	๑๘.๕๑	๒๖	๑๓.๑๓	๗๔	๑๖.๖๖๓
๖ ไม่ชอบครูที่สอน	๕	๒.๐๒	๓	๑.๕๓	๘	๑.๑๖๘

จากตารางที่ ๔๕ เหตุผลที่นักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ ๓๓.๗๑ ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาเนื่องจากเห็นว่า เป็นวิชาที่ต้องท่องหนังสือมาก รองลงมาคือร้อยละ ๑๗.๕๘ ไม่ชอบเพราะเป็นวิชาที่มักไม่ได้คะแนนดี ร้อยละ ๑๖.๖๓ เห็นว่าวิธีการสอนของครูไม่น่าสนใจ ร้อยละ ๑๕.๓๘ เห็นว่าเป็นวิชาที่มีเนื้อหามาก ซ้ำซาก น่าเบื่อ และมีเป็นจำนวนน้อยที่ไม่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษาเพราะไม่ชอบครูที่สอนและเป็นวิชาที่มีการบ้านมาก

ในด้านวิชาต่าง ๆ ในหมวดสังคมศึกษาซึ่งได้แก่วิชา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมนั้น มีนักเรียนที่ชอบเรียนแต่ละวิชามากน้อยต่างกัน ดังจะแสดงให้เห็นในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔๖

วิชาในหมวดสังคมศึกษาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด

วิชา	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ภูมิศาสตร์	๔๐	๓๒.๐๐	๒๒	๓๑.๐๐	๖๒	๓๑.๕๑
๒ ประวัติศาสตร์ไทย	๒๓	๒๖.๘๐	๒๓	๓๑.๕๐	๔๖	๒๓.๖๑
๓ ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ	๕๖	๒๐.๕๐	๔๐	๒๐.๐๐	๙๖	๒๑.๕๓
๔ หน้าที่พลเมือง	๒๓	๕.๒๐	๑๕	๕.๕๐	๓๘	๕.๕๕
๕ ศิลปกรรม	๓	๒.๕๐	๑๒	๖.๐๐	๑๕	๔.๑๓

จากตารางที่ ๔๖ จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๑.๕๑ ชอบเรียนวิชาภูมิศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือวิชาประวัติศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์ต่างประเทศ หน้าที่พลเมืองตามลำดับ ส่วนวิชาที่ชอบเรียนน้อยที่สุดได้แก่วิชาศิลปกรรม

นักเรียนมีความเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาสังคมศึกษาปรากฏในตารางที่ ๔๗

ตารางที่ ๔๗

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนสังคมศึกษา

ประโยชน์	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ของโลก	๒๓	๕.๓๑	๓๕	๓๕.๕๐	๕๘	๒๒.๕๒
๒ มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	๓๖	๑๕.๕๓	๒๕	๑๒.๖๒	๖๑	๑๓.๓๑
๓ ได้รับความรู้กว้างขวาง	๕๕	๕๐.๐๕	๔๓	๔๑.๖๓	๙๘	๒๕.๖๖
๔ ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และสังคม	๑๖	๖.๕๕	๕	๕.๐๕	๒๑	๕.๓๑
๕ ทำให้เกิดความสนใจอยากรู้ อยากเห็น	๑	๐.๕๐	๕	๕.๐๕	๖	๒.๐๑
๖ ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	๕	๑.๖๖	๒	๑.๐๑	๗	๑.๓๕
๗ ความสามารถในการแก้ปัญหา	๕	๑.๖๖	๒	๑.๐๑	๗	๑.๓๕
๘ ความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคม	๑๖	๖.๕๕	๕	๕.๐๕	๒๑	๕.๓๑

จากตารางที่ ๔๗ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๒๕.๖๖ เห็นว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนสังคมศึกษาคือ ได้รับความรู้กว้างขวาง รองลงมาคือร้อยละ ๒๒.๕๒ ได้ประโยชน์คือมีความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ของโลก รองลงมาร้อยละ ๑๓.๓๑ เห็นว่ามีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน นักเรียนจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๑.๓๕ มีความเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนสังคมศึกษา คือ สามารถแสดงความคิดอย่างมีเหตุผลและการแก้ปัญหา

เกี่ยวกับหนังสือที่นักเรียนใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนสังคมศึกษาได้จัดแยกประเภทตามตารางที่ ๓๖ ดังนี้

ตารางที่ ๔๘

หนังสือที่นักเรียนใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนสังคมศึกษา

ประเภทของหนังสือ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ หนังสือแบบเรียน	๑๑๑	๔๔.๔๐	๖๒	๓๑.๓๑	๑๗๓	๓๘.๓๖
๒ หนังสือสารคดีและหนังสืออ้างอิง	๕๕	๓๔.๐๐	๑๐๐	๕๐.๕๐	๑๕๕	๔๓.๘๒
๓ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร	๕๖	๓๔.๔๐	๖๓	๓๓.๔๘	๑๖๓	๓๖.๖๓
๔ วารสารการศึกษา	๓๕	๑๕.๖๐	๒๕	๑๒.๗๐	๖๐	๑๕.๖๘
๕ เอกสารจากหน่วยงานราชการ	๑๕	๖.๐๐	๑๖	๘.๐๘	๓๑	๘.๓๖

จากตารางที่ ๔๘ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ ๔๓.๘๒ ใช้หนังสือสารคดีและหนังสืออ้างอิง สำหรับค้นคว้าประกอบการเรียนสังคมศึกษา รองลงมาคือร้อยละ ๓๖.๖๓ ใช้หนังสือแบบเรียนสำหรับค้นคว้าประกอบการเรียนสังคมศึกษา รองลงมาคือร้อยละ ๓๖.๖๓ ใช้หนังสือและนิตยสารสำหรับค้นคว้าประกอบการเรียนสังคมศึกษา ร้อยละ ๑๕.๖๘ ใช้วารสารการศึกษาและนักเรียนจำนวนน้อยที่สุดคือร้อยละ ๘.๓๖ ใช้เอกสารจากหน่วยงานราชการ สำหรับค้นคว้าประกอบการเรียนสังคมศึกษา

อนึ่ง ในด้านการใช้เวลาว่างของนักเรียนนั้น จะแสดงให้เห็นในตารางที่ ๓๗

ตารางที่ ๔๔
การใช้เวลาว่างของนักเรียน

การใช้เวลาว่าง	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ทำการบ้าน	๖๘	๒๗.๒๐	๘๑	๔๐.๕๐	๑๔๙	๓๓.๔๘
๒ ทบทวนบทเรียน	๘๒	๓๒.๘๐	๖๕	๓๒.๕๐	๑๔๗	๓๓.๐๓
๓ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	๖๘	๒๗.๒๐	๕๑	๒๕.๕๐	๑๒๐	๒๖.๙๓
๔ ฟังวิทยุ	๗๔	๒๙.๕๖	๕๕	๒๗.๕๐	๑๒๙	๒๘.๙๘
๕ ดูโทรทัศน์	๕๗	๒๒.๘๐	๕๑	๒๕.๕๐	๑๐๘	๒๔.๐๔
๖ ทำงานอดิเรก	๕๖	๒๒.๔๐	๔๑	๒๐.๕๐	๙๗	๒๑.๐๘
๗ อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร สารคดี	๘๔	๓๓.๒๐	๗๘	๓๘.๐๐	๑๖๒	๓๘.๖๕
๘ ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน	๖๘	๒๗.๒๐	๘๗	๔๔.๐๐	๑๕๕	๓๒.๒๐
๙ ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	๒๗	๑๐.๘๐	๑๒	๖.๐๐	๓๙	๘.๗๖
๑๐ ทำงานพิเศษเพื่อหารายได้	๓๘	๑๕.๒๐	๘	๔.๕๐	๔๖	๑๐.๓๕

จากตารางที่ ๔๔ จะเห็นได้ว่านักเรียนถว้ร่อยละ ๓๐ ใช้เวลาว่างในการทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน อ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร สารคดี และช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน นักเรียนถว้ร่อยละ ๒๐ ใช้เวลาว่างในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ทำงานอดิเรก และนักเรียนร่อยละ ๑๐.๗๘ และ ๘.๗๖ ใช้เวลาว่างในการทำงานพิเศษเพื่อหารายได้และช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพตามลำดับ

ภาคที่ ๒ ปัญหาการเรียนวิชาสังคมศึกษา

เกี่ยวกับหลักสูตรและหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง
ในขบวนการเรียนการสอนวิชานี้ นักเรียนการช่าง ภาคการศึกษา ๑ ได้ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ
ดังแสดงไว้ในตารางที่ ๕๐

ตารางที่ ๕๐

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรสังคมศึกษา

ความคิดเห็น	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว	๘๕	๓๔.๕๐	๕๗	๔๘.๕๐	๑๔๒	๔๐.๕๐
๒ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรซ้ำ น่าเบื่อ	๕๒	๑๖.๘๐	๓๑	๑๕.๕๐	๘๓	๑๖.๕๐
๓ เนื้อหาวิชามากเกินไป	๖๗	๒๗.๒๐	๓๐	๑๕.๐๐	๙๗	๒๖.๘๐
๔ ควรมีหลักสูตรเฉพาะนักเรียนการช่าง	๑๑๕	๔๖.๐๐	๕๕	๒๗.๕๐	๑๗๐	๓๘.๒๐

นักเรียนร้อยละ ๔๐.๕๐ มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชาในหลักสูตรสังคมศึกษา
เหมาะสมดีแล้ว รองลงมาคือร้อยละ ๓๘.๒๐ เห็นว่าควรมีหลักสูตรเฉพาะนักเรียนการช่าง
ส่วนที่เห็นว่าเนื้อหาวิชาในหลักสูตรซ้ำ น่าเบื่อมีร้อยละ ๑๖.๕๐

ตารางที่ ๕๑

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียน

ความคิดเห็น	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ เนื้อหาในบทเรียนสั้นเกินไป	๒๓	๘.๕๐	๑๐	๕.๐๐	๓๓	๗.๘๒
๒ เนื้อหาในบทเรียนง่ายเกินไป	๓	๑.๐๐	๑	๐.๕๐	๔	๐.๘๐
๓ ขอความบางตอนยากแก่การตีความหมาย	๑๑๒	๔๔.๘๐	๘๓	๔๖.๕๐	๑๕๕	๓๕.๕๑
๔ เนื้อหาบางเรื่องมีน้อย	๖๘	๒๗.๖๐	๕๑	๒๕.๕๐	๑๒๐	๒๖.๘๗
๕ เนื้อหาบางเรื่องย่อยยากแก่การตีความหมาย	๖๘	๒๗.๖๐	๔๖	๒๓.๐๐	๑๑๕	๒๕.๘๔
๖ เนื้อหาบางตอนไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง	๒๔	๙.๖๐	๑๕	๗.๕๐	๓๙	๘.๗๖
๗ ภาษาไม่รัดกุม	๔๕	๑๘.๐๐	๑๒	๖.๐๐	๕๗	๑๒.๘๑
๘ ตัวสะกดผิดมาก	๖	๒.๔๐	๑	๐.๕๐	๗	๑.๕๗
๙ รูปเล่มไม่กระชับรัด	๑๗	๖.๘๐	๖	๓.๐๐	๒๓	๕.๑๗
๑๐ ขอความไม่ชัดเจน	๑๕	๖.๐๐	๕	๒.๕๐	๒๐	๔.๘๘
๑๑ รูปภาพประกอบไม่เหมาะสม	๔๑	๑๕.๖๐	๑๖	๘.๐๐	๕๗	๑๒.๘๑
๑๒ ตัวพิมพ์ไม่ชัดเจน	๘	๓.๖๐	๒	๑.๐๐	๑๑	๒.๖๗
๑๓ ไม่มีสรุปท้ายบท	๔๕	๑๘.๐๐	๕๗	๒๘.๕๐	๑๐๒	๒๒.๘๒
๑๔ ควรแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	๘๔	๓๓.๖๐	๖๓	๓๑.๕๐	๑๕๖	๓๕.๐๕
๑๕ เหมาะสมดีแล้ว	๒๓	๙.๒๐	๒๘	๑๔.๐๐	๕๑	๑๑.๘๕

นักเรียนกว่าร้อยละ ๓๐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาว่าขอความบางตอนยากแก่การตีความหมายและควรแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม นักเรียนกว่าร้อยละ ๒๐ มีความเห็นว่าเนื้อหาบางเรื่องมีน้อย เนื้อหาบางเรื่องย่อยยากแก่การตีความหมาย และไม่มีสรุปท้ายบท

ในด้านการกำหนดเวลาเรียนวิชาสังคมศึกษาต่อ สัปดาห์นั้น นักเรียนร้อยละ ๕๑.๘๖ มีความเห็นว่ากำหนดเวลาเรียนเหมาะสมดีแล้ว นักเรียนร้อยละ ๔๓.๘๒ เห็นว่า

ควรเพิ่มชั่วโมงสอนให้มากขึ้น และนักเรียนเพียงร้อยละ ๓.๑๕ เห็นว่าควรลดชั่วโมง
สำหรับวิธีการสอนของครูนั้น นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการสอนดังนี้

ตารางที่ ๕๒

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการสอนของครู

ความคิดเห็น	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ อธิบายบทเรียนตามเนื้อหาในแบบเรียน	๑๓๓	๕๓.๒๐	๙๙	๔๙.๕๐	๒๓๒	๕๒.๑๓
๒ ให้นักเรียนจดตามคำบอกของครู	๖๖	๒๖.๕๐	๗๑	๓๕.๕๐	๑๓๗	๓๐.๓๖
๓ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าแล้วครู อธิบายประกอบ	๕๘	๒๓.๒๐	๔๘	๒๔.๐๐	๑๐๖	๒๓.๘๒
๔ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนทีละตอนแล้วครู อธิบายประกอบ	๕๑	๒๐.๕๐	๓๗	๑๘.๕๐	๘๘	๑๙.๗๘
๕ ครูอธิบายประกอบการใช้อุปกรณ์การสอน	๑๑๓	๔๕.๒๐	๗๑	๓๕.๕๐	๑๘๔	๔๒.๔๗
๖ ครูอธิบายแบบเรียนแล้วให้นักเรียนหา ความรู้เพิ่มเติม	๗๓	๒๙.๒๔	๖๖	๓๓.๐๐	๑๓๙	๓๑.๒๔
๗ ให้นักเรียนมารายงานหน้าชั้น	๓๒	๑๒.๘๐	๕๖	๒๘.๐๐	๘๘	๑๙.๗๘

นักเรียนร้อยละ ๕๒.๑๓ เห็นว่าวิธีการสอนสังคมศึกษาที่ครูใช้มากที่สุดได้แก่
การอธิบายบทเรียนตามเนื้อหาในแบบเรียน รองลงมาคือนักเรียนร้อยละ ๔๒.๔๗ ครู
อธิบายประกอบการใช้อุปกรณ์การสอน นักเรียนกว่าร้อยละ ๓๐ ครูอธิบายแบบเรียนแล้ว
ให้นักเรียนหาความรู้เพิ่มเติมและใช้วิธีการสอนโดยให้นักเรียนจดตามคำบอกของครู

เกี่ยวกับวิธีการเริ่มต้นการเรียนวิชาสังคมศึกษาในชั่วโมงหนึ่ง ๆ นักเรียนส่วน
ใหญ่คือร้อยละ ๕๑.๖๘ เห็นว่าครูเริ่มบทเรียนด้วยวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่สอนเพื่อเร้า
ความสนใจของนักเรียน นักเรียนร้อยละ ๔๙.๘๙ เห็นว่าครูใช้วิธีการโดยเริ่มบทเรียน
ทันที มีนักเรียนส่วนน้อยคือร้อยละ ๑.๕๖ และ ๐.๖๗ เห็นว่าครูเริ่มบทเรียนด้วยวิธีการ
ให้นักเรียนท่องบทเรียนที่ครูให้เป็นการบ้านและให้นักเรียนออกมารายงานหน้าชั้น
ประจำวันที่สำคัญ

ในด้านเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การสอนของครูนั้น นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้
อุปกรณ์การสอนมีประโยชน์ ดังจะแสดงในตารางดังต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ ๕๓

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของอุปกรณ์การสอน

ความคิดเห็น	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ทำให้มีความรู้กว้างขวาง เห็นจริง	๓๑	๑๒.๕๕	๒๒	๓๑.๓๑	๕๓	๒๐.๘๐
๒ ทำให้เกิดความสนใจตอบทเรียน	๑๐	๔.๐๕	๒๕	๑๒.๖๓	๓๕	๗.๘๗
๓ ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น	๑๐	๔.๐๕	๓	๑.๕๒	๑๓	๑.๕๒
๔ ช่วยเสริมความเข้าใจในบทเรียนนั้น	๑๘๑	๗๓.๒๘	๑๓๗	๖๖.๖๗	๓๑๘	๗๑.๔๖
๕ ช่วยความจำ	๓๓	๑๓.๓๖	๓๘	๑๘.๗๐	๗๑	๑๕.๕๖
๖ ช่วยทำให้การเรียนได้ผลดี	๔	๒.๐๐	๓	๑.๕๒	๗	๑.๕๖
๗ ช่วยทำให้บทเรียนนั้นสนุก	๓	๑.๒๑	๑๐	๕.๐๕	๑๓	๑.๕๖
๘ เปลี่ยนบรรยากาศ	—	—	๕	๒.๕๓	๕	๑.๑๒

จากตารางที่ ๕๓ แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๑.๔๖ เห็นว่าอุปกรณ์
การสอนมีประโยชน์ช่วยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในบทเรียน นักเรียนร้อยละ ๒๐.๘๐ เห็นว่า
อุปกรณ์การสอนช่วยให้เกิดความรู้กว้างขวาง เห็นจริง รองลงมาร้อยละ ๑๕.๕๖ เห็นว่า
อุปกรณ์การสอนมีประโยชน์ช่วยความจำ มีนักเรียนจำนวนน้อยที่เห็นว่า อุปกรณ์การสอนช่วย
ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ทำให้การเรียนได้ผลดี บทเรียนนั้นสนุกและช่วยในการ
เปลี่ยนบรรยากาศ

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมประกอบการสอนสังคมศึกษา ซึ่งมีบทบาท
สำคัญต่อการเรียนการสอนวิชานี้เป็นอย่างยิ่ง นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันดังจะ
แสดงไว้ในตารางที่ ๕๔

ตารางที่ ๕๔

ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็น	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นได้ดี	๑๒๔	๔๘.๖๐	๑๓๕	๖๗.๕๐	๒๕๙	๕๘.๒๐
๒ ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน กับนักเรียนและนักเรียนกับครู	๘๘	๓๕.๒๐	๘๕	๔๑.๐๐	๑๗๓	๓๘.๒๑
๓ ต้องการให้จัดบ่อยครั้งเพราะสนุก	๔	๑.๖๐	๒	๑.๐๐	๖	๑.๓๐
๔ ไม่ทราบเพราะครูไม่เคยจัด	๘๕	๓๖.๘๐	๘๙	๔๔.๕๐	๑๗๔	๓๖.๓๖

จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๘.๒๐ ชอบการจัดกิจกรรมเพราะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นได้ดี มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยคือร้อยละ ๑.๓๐ เห็นว่าการจัดกิจกรรมไม่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้

สำหรับกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องการให้จัดนั้น จากการวิจัยปรากฏผลดังนี้คือ

ตารางที่ ๕๕

กิจกรรมที่ต้องการให้ครูจัดมากที่สุด

กิจกรรม	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ทักษะศึกษา	๑๓๘	๕๕.๒๐	๑๒๖	๖๑.๐๐	๒๖๔	๕๘.๔๔
๒ ฉายภาพยนตร์ ภาพนิ่ง	๖๖	๒๖.๔๐	๘๖	๔๑.๐๐	๑๕๒	๓๓.๑๗
๓ จัดนิทรรศการ	๗๕	๓๐.๐๐	๘๐	๓๘.๐๐	๑๕๕	๓๔.๘๓
๔ การอภิปราย โต้วาที	๗๖	๓๐.๔๐	๕๕	๒๗.๕๐	๑๓๑	๒๘.๔๔
๕ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย	๘๐	๓๑.๐๐	๘๔	๔๑.๐๐	๑๖๔	๓๖.๑๑
๖ การแสดงละคร	๒๑	๘.๔๐	๒๔	๑๑.๐๐	๔๕	๑๐.๑๑
๗ ตั้งชุมนุมส่งเสริมศึกษา	๘๘	๓๕.๒๐	๘๐	๓๘.๐๐	๑๖๘	๓๖.๓๕

จากตารางที่ ๕๔ แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมในวิชาสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการให้จัดมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔๔ โค้ดเกททัศนศึกษา รองลงมาร้อยละ ๔๑.๓๕ ต้องการให้จัดตั้งชุมนุมสังคมศึกษา นักเรียนกว่าร้อยละ ๓๐ ต้องการให้จัดนิทรรศการและการใช้วิทยากรมาบรรยาย ส่วนกิจกรรมที่นักเรียนต้องการน้อยที่สุดเพียงร้อยละ ๑๐.๑๑ โค้ดเกทการแสดงละคร

ในด้านการวัดผลอันเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนวิชาสังคมศึกษา นักเรียนต้องการให้มีการวัดผลในระยะเวลาที่แตกต่างกันดังนี้

ตารางที่ ๕๖

กำหนดเวลาที่นักเรียนต้องการให้ครูทดสอบความรู้วิชาสังคมศึกษา

กำหนดเวลา	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ทุกชั่วโมง	๑๕	๓.๖๐	๑๗	๔.๕๐	๓๒	๘.๐๘
๒ ทุกบทเรียน	๑๑๗	๔๖.๘๐	๑๑๒	๕๖.๐๐	๒๒๙	๕๑.๔๖
๓ เดือนละครั้ง	๖๔	๒๕.๖๐	๕๐	๒๐.๐๐	๑๐๔	๒๓.๓๓
๔ เทอมละครั้ง	๑๕	๐.๖๐	๓	๑.๕๐	๑๘	๔.๐๘
๕ ปลายปีเพียงครั้งเดียว	๖	๒.๐๘	๓	๑.๕๐	๙	๑.๘๐
๖ เมื่อใดก็ได้แต่ต้องบอกให้ทราบล่วงหน้า	๕๓	๒๑.๖๐	๖๗	๓๓.๕๐	๑๒๐	๒๕.๕๖

จากตารางที่ ๕๖ จะเห็นได้ว่านักเรียนร้อยละ ๕๑.๔๖ ต้องการให้ครูทำการทดสอบความรู้วิชาสังคมศึกษาเมื่อเรียนจบทุกบทเรียน รองลงมาคือร้อยละ ๒๕.๕๖ ต้องการให้ทำการทดสอบเมื่อใดก็ได้แต่ต้องบอกให้ทราบล่วงหน้า นักเรียนร้อยละ ๒๓.๓๓ ต้องการให้ทดสอบเดือนละครั้ง และมีนักเรียนเพียงร้อยละ ๑.๘๐ ที่ต้องการให้ทำการทดสอบปลายปีเพียงครั้งเดียว

ส่วนความคิดเห็นในด้านการทดสอบวิชาสังคมศึกษา ปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบแบบทดสอบที่มีทั้งแบบปรนัยและอัตนัยรวมกัน และระหว่างข้อสอบแบบปรนัยกับอัตนัยนั้นนักเรียนทั้งชายและหญิงชอบแบบปรนัยมากกว่า

อย่างไรก็ตามในด้านการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนการช่างภาคการศึกษา ๑ นักเรียนเห็นว่าอุปสรรคมีหลายประการดังที่ได้อธิบายความคิดเห็นไว้ในตารางดังนี้

ตารางที่ ๕๗

ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ความคิดเห็น	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ขาดครูที่มีความสามารถ	๕๔	๒๑.๖๐	๒๘	๑๔.๕๐	๘๒	๑๘.๖๕
๒ ขาดหนังสือแบบเรียน	๒๖	๑๐.๔๐	๒๐	๑๐.๐๐	๔๖	๑๐.๓๘
๓ ขาดอุปกรณ์การเรียนและหนังสืออ่านประกอบ	๑๖๗	๖๖.๘๐	๘๐	๔๕.๐๐	๒๔๗	๕๗.๗๕
๔ ขาดแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น	๖๖	๒๖.๔๐	๔๒	๒๑.๐๐	๑๐๘	๒๔.๖๒๗
๕ เวลาเรียนน้อย	๗๐	๒๘.๐๐	๖๕	๓๒.๕๐	๑๓๕	๓๐.๓๘
๖ โรงเรียนขาดหนังสือและอุปกรณ์	๕๑	๒๐.๔๐	๖	๓.๐๐	๕๗	๑๒.๘๗
๗ ไม่มีเวลาหาความรู้เพิ่มเติม	๕๔	๒๑.๖๐	๖๐	๓๐.๐๐	๑๑๔	๒๕.๐๕

จากตารางที่ ๕๗ นักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ ๕๗.๗๕ เห็นว่าอุปสรรคที่สำคัญในการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้แก่ การขาดอุปกรณ์การเรียนและหนังสืออ่านประกอบ รองลงมาคือร้อยละ ๓๐.๓๘ เนื่องจากเวลาเรียนน้อย และนักเรียนกว่าร้อยละ ๒๐ เห็นว่าขาดแหล่งวิทยากรในท้องถิ่นและไม่มีเวลาหาความรู้เพิ่มเติม

เกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษาซึ่งนักเรียนย่อมต้องประสบปัญหาเช่นเดียวกับการเรียนวิชาต่าง ๆ นั้น นักเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหาคงนี้คือ

ตารางที่ ๕๘

วิธีแก้ไขปัญหาในการเรียนวิชาสังคมศึกษา

วิธี	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ สอบถามครูผู้สอน	๑๖๗	๖๖.๘๐	๑๖๖	๘๓.๐๐	๓๓๓	๗๔.๘๓
๒ สอบถามผู้ปกครอง	๒๑	๘.๔๐	๒๖	๑๑.๐๐	๔๗	๙.๖๖
๓ สอบถามเพื่อน	๖๕	๒๖.๐๐	๔๗	๒๖.๕๐	๑๑๒	๒๕.๑๗
๔ ค้นหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง	๑๕๗	๖๒.๘๐	๑๓๓	๖๖.๕๐	๒๙๐	๖๕.๑๗
๕ ไม่สนใจที่จะแก้ปัญหา	๑๕	๐.๖๐	๗	๐.๕๐	๒๒	๐.๕๒

จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๔.๘๓ แก้ปัญหาที่ประสบในการเรียน
วิชาสังคมศึกษาด้วยการสอบถามครูผู้สอน รองลงมาคือร้อยละ ๒๕.๑๗ พยายามค้นควา
หาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และร้อยละ ๒๕.๑๗ สอบถามเพื่อน มีนักเรียนถึงร้อยละ
๒๗.๔๒ ไม่สนใจที่จะแก้ปัญหา

ภาค ๓ ความคิดเห็นและขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา
เพื่อให้การเรียนการสอนสังคมศึกษาโดยบรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง นักเรียน
ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชานี้ ผลของการวิจัยจะได้แสดงไว้ใน
ตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๕๔

สิ่งที่นักเรียนต้องการปรับปรุงเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา

สิ่งที่ต้องการปรับปรุง	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ หลักสูตรและหนังสือแบบเรียน	๓๗	๓๑.๑๗	๒๔	๑๔.๖๕	๖๑	๒๓.๔๒
๒ คุณภาพของโรงเรียน	๕๐	๒๐.๒๔	๑๔	๘.๖๐	๖๔	๑๕.๕๐
๓ คุณภาพครู	๕๐	๒๐.๒๔	๑๔	๘.๐๘	๖๔	๑๕.๖๕
๔ วิธีการสอนของครู	๘๐	๓๒.๓๘	๖๗	๓๓.๘๘	๑๔๗	๓๒.๓๐
๕ อุปกรณ์การสอนและหนังสืออ่านประกอบ	๑๕๒	๓๗.๓๓	๑๖๐	๘๕.๘๒	๓๑๒	๓๘.๑๐

จากตารางที่ ๕๔ แสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๘.๑๐ ต้องการให้ปรับปรุง
อุปกรณ์การสอนและหนังสืออ่านประกอบ รองลงมาร้อยละ ๓๒.๓๐ ต้องการให้ปรับปรุง
วิธีการสอนของครู นักเรียนร้อยละ ๒๓.๔๒ ต้องการให้ปรับปรุงหลักสูตรและหนังสือแบบ
เรียน นักเรียนร้อยละ ๑๕.๕๐ และ ๑๕.๖๕ ต้องการให้ปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน
และคุณภาพของครูตามลำดับ

ในด้านการศึกษาปรับปรุงครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาตามความต้องการของนักเรียนนั้น
นักเรียนได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูสังคมศึกษาที่ตนต้องการไว้ ดังนี้

ตารางที่ ๖๐

คุณลักษณะของครูสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการ

คุณลักษณะ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ มีวุฒิสูง	๑๔	๕.๖๓	๑๗	๘.๕๘	๓๑	๖.๕๓
๒ มีคุณวุฒิสูง	๘๗	๓๘.๒๘	๖๖	๓๓.๓๓	๑๖๓	๓๖.๖๖
๓ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาดี	๑๒๘	๕๑.๘๖	๑๑๖	๕๘.๕๘	๒๔๔	๕๔.๘๓
๔ มีวิธีการสอนดี	๑๕๐	๖๐.๓๓	๑๔๖	๗๓.๗๖	๒๙๖	๖๖.๕๖
๕ มีความรอบตัวกว้างขวาง	๑๖๒	๖๕.๕๘	๑๓๓	๖๗.๑๗	๒๙๕	๖๖.๖๘
๖ มีบุคคลิกลักษณะดี	๘๗	๓๘.๐๓	๘๓	๔๑.๗๖	๑๗๐	๓๖.๖๖
๗ ใจดี มีความเป็นกันเองกับนักเรียน	๑๑๐	๔๔.๕๓	๕๐	๒๕.๖๕	๑๖๐	๓๕.๘๖
๘ มีระเบียบ เข้มงวด เอาใจใส่ต่อการเรียน ของนักเรียน	๘๓	๓๓.๖๐	๕๘	๒๙.๖๖	๑๓๗	๓๐.๗๘
๙ มีความประพฤติดี	๖๗	๒๗.๑๓	๓๘	๑๖.๖๗	๑๐๕	๒๓.๗๐
๑๐ มีความยุติธรรม	๑๑๑	๔๔.๘๘	๘๐	๔๕.๘๕	๑๙๑	๓๑.๖๘
๑๑ ให้อาหารบ้านน้อย	๗	๒.๘๗	๖	๓.๐๓	๑๓	๒.๘๖
๑๒ ไม่ให้อาหารบ้านเลย	๓	๑.๒๖	—	—	๓	๐.๖๗

จะเห็นได้ว่า ลักษณะครูสังคมศึกษาที่นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๖.๕๖ ต้องการ
คือมีวิธีการสอนดี ร้อยละ ๖๖.๖๘ ต้องการครูที่มีความรอบตัวกว้างขวาง รองลงมาคือ
ร้อยละ ๕๔.๘๓ ต้องการครูที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาดี นักเรียนกว่าร้อยละ ๓๐ ต้องการ
ครูที่มีคุณวุฒิสูง ใจดี มีความเป็นกันเองกับนักเรียน มีระเบียบ เข้มงวด เอาใจใส่ต่อการ
เรียนของนักเรียน และมีความยุติธรรม มีนักเรียนเพียงส่วนน้อยคือร้อยละ ๒.๘๖ และ
๐.๖๗ ตามลำดับที่ต้องการครูที่ให้อาหารบ้านน้อย หรือไม่ให้อาหารบ้านเลย

ส่วนวิธีการสอนของครูซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งของการเรียนการสอนนั้น ปรากฏว่านักเรียนต้องการวิธีการสอนแบบต่าง ๆ กัน ดังนี้

ตารางที่ ๖๑

วิธีการสอนสังคมศึกษาที่นักเรียนต้องการ

วิธีการสอน	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ครูบอกใจจด	๕๓	๒๑.๘๖	๔๑	๒๐.๓๑	๙๔	๒๑.๑๒
๒ ครูอธิบายเฉพาะบทเรียน	๑๑๒	๔๕.๓๔	๙๑	๔๕.๘๖	๒๐๓	๔๕.๕๑
๓ ครูอธิบายบทเรียนโดยใช้อุปกรณการสอน	๑๗๔	๗๐.๘๕	๑๑๖	๕๘.๕๙	๒๙๐	๖๕.๑๗
๔ ให้นักเรียนทำความเข้าใจเอง	๓๒	๑๒.๘๖	๑๘	๙.๖๐	๕๐	๑๑.๘๖
๕ ให้นักเรียนอ่านบทเรียนล่วงหน้าและครู ขยายความเพิ่มเติม	๗๖	๓๐.๗๗	๗๒	๓๖.๓๖	๑๔๘	๓๓.๒๖

จากตารางที่ ๖๑ จะเห็นได้ว่านักเรียนร้อยละ ๖๕.๑๗ ต้องการให้ครูอธิบายบทเรียนโดยใช้อุปกรณการสอน รองลงมาคือร้อยละ ๔๕.๕๑ ต้องการให้ครูอธิบายเฉพาะบทเรียน มีนักเรียนเพียงร้อยละ ๑๑.๘๖ ต้องการให้ครูใช้วิธีการสอนโดยการให้นักเรียนทำความเข้าใจด้วยตนเอง

นอกจากข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการสอนสังคมศึกษาดังกล่าวแล้ว ในเรื่องเกี่ยวกับวิธีการเรียนของนักเรียน นักเรียนได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเสริมสร้างการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาให้โดยลดี ดังจะแสดงรายละเอียดตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๖๒

วิธีการเสริมสร้างการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา

วิธีการ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ทำในคู่มือที่เรียนด้วยตนเอง	๑๔๐	๕๖.๖๘	๑๔๗	๗๑.๗๒	๒๘๗	๖๔.๘๘
๒ ศึกษาคนควาเพิ่มเติม	๑๔๙	๖๐.๓๒	๑๒๒	๖๑.๖๒	๒๗๑	๖๐.๘๐
๓ ท่องจำทุกวัน	๔๔	๑๗.๘๑	๔๔	๒๒.๒๒	๘๘	๑๙.๗๘
๔ ให้ครูทำการทดสอบเสมอ	๑๑๓	๔๕.๗๕	๖๗	๓๓.๘๘	๑๘๐	๔๐.๘๕

นักเรียนส่วนใหญ่คือกว่าร้อยละ ๖๐ เห็นว่าวิธีการเสริมสร้างการเรียนรู้วิชา
สังคมศึกษาให้โดยลติคือ การทำโน้ตย่อด้วยตนเอง และการศึกษาคนควาเพิ่มเติม รอง
ลงมาคือร้อยละ ๔๐.๔๕ ต้องให้ครูทำการทดสอบอยู่เสมอ นักเรียนเพียงร้อยละ ๑๔.๗๘
เท่านั้นที่เห็นว่าควรวิธีการท่องจำ

สรุปปัญหาและขอเสนอแนะของนักเรียน

๑. หลักสูตร มีปัญหาที่สำคัญคือ เนื้อหาในหลักสูตรมากเกินไป เนื้อหาบางวิชา
ซ้ำ นักเรียนมีขอเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

ตารางที่ ๒๓

ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรสังคมศึกษา

ขอเสนอแนะ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ควรลดเนื้อหาสังคมศึกษาในหลักสูตร	๑	๐.๕๐	๑	๐.๕๐	๒	๐.๕๕
๒ ควรเพิ่มชั่วโมงเรียนให้มากขึ้น	๒	๒.๕๐	๑๕	๗.๕๐	๒๑	๕.๖๒
๓ ควรปรับปรุงหลักสูตรโดยจัดทำหลักสูตรสำหรับ นักเรียนการชางโดยเฉพาะ	๗	๒.๘๐	๒	๒.๐๐	๑๓	๒.๘๒

จากตารางที่ ๒๓ จะเห็นได้ว่านักเรียนร้อยละ ๕.๖๒ เสนอแนะให้เพิ่มชั่วโมง
เรียนสังคมศึกษาให้มากขึ้น นักเรียนร้อยละ ๒.๖๒ เสนอแนะให้ปรับปรุงหลักสูตรโดยจัด
ทำหลักสูตรสำหรับนักเรียนการชางโดยเฉพาะ

๒. แบบเรียน ปัญหาคือแบบเรียนยังไม่เหมาะสม เนื้อหาบางเรื่องมีน้อย
ขอความบางตอนยากแก่การเข้าใจและตีความหมาย นักเรียนมีขอเสนอแนะดังนี้

ตารางที่ ๖๘

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหนังสือแบบเรียน

ข้อเสนอแนะ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ควรปรับปรุงเนื้อหาในแบบเรียนให้ละเอียด	๑๗	๖.๘๐	๑๐	๕.๐๐	๒๗	๖.๐๗
๒ ขอความควรกระทัดรัดไม่ยาวจนเกินไป ใช้ภาษาง่าย	๑๑	๔.๕๐	๔	๒.๐๐	๑๕	๓.๓๐
๓ ควรมีการอธิบายขยายความเพิ่มเติม ตรงใจความที่สำคัญ	๒	๐.๘๑	๒	๑.๐๐	๔	๑.๐๘
๔ ควรมีรูปภาพประกอบโดยชัดเจน	๕	๒.๐๒	๖	๓.๐๐	๑๑	๒.๕๗
๕ ควรมีคำถามท้ายบททุกบทเรียน	๓	๑.๒๐	๔	๒.๐๐	๗	๑.๕๗
๖ รูปเล่มควรกระทัดรัด ไซ้กระดาษดี ตัวพิมพ์ ไม่ควรใช้ขนาดเล็ก ปกควรจะสอดสีสวยงาม	๓	๑.๒๐	—	—	๓	๐.๖๖
๗ ควรมีการปรับปรุงแบบเรียนเสมอ ๆ	๑	๐.๔๐	๑	๐.๕๐	๒	๐.๕๕
๘ ควรปรับปรุงเนื้อหาในแบบเรียนให้เหมาะสม กับนักเรียนการช่างโดยเฉพาะ	๑	๐.๔๐	—	—	๑	๐.๒๒

จะเห็นว่าข้อเสนอแนะของนักเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงหนังสือแบบเรียนตามลำดับดังนี้ ควรปรับปรุงเนื้อหาในแบบเรียนให้ละเอียด ขอความควรกระทัดรัดไม่ยาวจนเกินไป ใช้ภาษาง่าย ควรที่รูปภาพประกอบโดยชัดเจน ควรมีคำถามท้ายบททุกบทเรียน ควรมีการอธิบายขยายความเพิ่มเติมตรงใจความที่สำคัญ

๓ วิธีการสอน บัณฑิตสอนสังคมศึกษาฯ ยังไม่มีประสิทธิภาพพอ นักเรียน
มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ ๖๕

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงวิธีการสอนสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ควรปรับปรุงคุณภาพครูสอนและเพิ่มปริมาณครู ให้เพียงพอ	๒๔	๕.๖๐	๗	๓.๕๐	๓๑	๖.๘๒
๒ ควรมีวิธีการสอนที่ดี เข้าใจง่าย	๒๕	๑๐.๐๐	๑๘	๕.๐๐	๔๓	๕.๔๖
๓ ควรสอนให้นักเรียนรู้จักใช้เหตุผลและ วิพากษ์วิจารณ์	๕	๒.๐๒	๓	๑.๕๐	๘	๑.๗๖
๔ ควรสอดแทรกความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม ไม่ควร อธิบายโดยปิดแบบเรียน	๖	๒.๕๐	๑๗	๕.๕๐	๒๓	๕.๑๗
๕ ควรสอนเรื่องเหตุการณ์ปัจจุบัน	๗	๒.๕๐	๖	๓.๐๐	๑๓	๒.๘๖
๖ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น	๓	๑.๒๐	-	-	๓	๐.๖๖
๗ ควรฝึกให้นักเรียนรู้จักจัดโน้ตด้วยตนเอง	๑	๐.๕๐	๓	๑.๕๐	๔	๐.๘๘
๘ ควรพิมพ์เอกสารแจกประกอบบทเรียน	๑	๐.๕๐	๓	๑.๕๐	๔	๐.๘๘
๙ ควรมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำบางครั้ง	๔	๑.๖๖	๗	๓.๕๐	๑๑	๒.๕๗
๑๐ ครูสอนควรปรับปรุงความรู้ วิธีการสอนเสมอ	๒	๐.๘๑	-	-	๒	๐.๕๕

นักเรียนร้อยละ ๖.๘๒ มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงคุณภาพครูสอนและเพิ่มปริมาณ
ครูให้พอเพียง นักเรียนกว่าร้อยละ ๕ เสนอแนะว่าครูควรมีวิธีการสอนที่ดี เข้าใจง่าย
ควรสอดแทรกความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม ไม่ควรอธิบายโดยการยึดแบบเรียน นักเรียนร้อยละ
๒.๕๗ เสนอแนะให้มีแบบฝึกหัดบางครั้ง และนักเรียนร้อยละ ๑.๗๖ เสนอแนะให้ครูสอน
ให้นักเรียนรู้จักใช้เหตุผลและวิพากษ์วิจารณ์

๘. อุปกรณการศึกษา ปัญหาที่สำคัญได้แก่การขาดแคลนอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษา
นักเรียนได้ขอเสนอแนะดังปรากฏในตารางที่ ๒๒

ตารางที่ ๒๒

ขอเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงอุปกรณ์การสอนสังคมศึกษา

ขอเสนอแนะ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ควรเพิ่มอุปกรณ์การสอนให้มากขึ้น	๘๕	๓๔.๐๐	๒๒	๓๑.๐๐	๑๐๗	๓๒.๓๔
๒. อุปกรณ์การสอนควรอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ไม่เก่าเกินไป	๕	๒.๐๒	๒	๑.๐๐	๗	๑.๕๔
๓. ควรปรับปรุงห้องสมุดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรเพิ่มหนังสืออ่านประกอบสังคมศึกษา ให้มากขึ้นและมีจำนวนเพียงพอ	๒๗	๑๐.๘๐	๑๓	๒.๕๐	๔๐	๘.๘๐

จากตารางที่ ๒๒ แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ ๓๒.๓๔ เสนอแนะ
ให้เพิ่มอุปกรณ์การสอนให้มากขึ้น รองลงมาคือร้อยละ ๘.๘๐ เสนอแนะให้ปรับปรุงห้องสมุด
โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเพิ่มหนังสืออ่านประกอบสังคมศึกษาให้มากขึ้น และนักเรียนร้อยละ
๑.๕๔ เสนอว่าอุปกรณ์การสอนควรอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ไม่เก่าเกินไป

๐ ๕ กิจกรรม ครุສังคคศึกษาจัดกิจกรรมประกอบการสอนสั้คคศึกษาน้อย
นักเรียนมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ตารางที่ ๒๗

ข้อเสนอแนะ เพื่อกจรปรับปรุงกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ควรจัดทัศนศึกษาประกอบการเรียนการสอน	๔๒	๑๖.๘๐	๔๘	๒๔.๐๐	๑๐๐	๒๒.๐๐
๒ ควรเชิญวิทยากรมาบรรยายเรื่องน่ารู้	๑	๐.๔๐	๑	๐.๕๐	๒	๐.๔๕
๓ ควรจัดนิทรรศการประกอบเนื้อหาในบทเรียน	๑๔	๕.๖๐	๘	๔.๐๐	—	—
๔ ควรพานักเรียนไปฟังการอภิปราย	๑	๐.๔๐	๑	๐.๕๐	๒	๐.๔๕
๕ ควรจัดให้มีการโต้วาที การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้	๕	๒.๐๒	๓	๑.๕๐	๘	๑.๗๖
๖ ควรมีการจัดการแข่งขันตอบปัญหา	๒	๐.๘๑	๑	๐.๕๐	๓	๐.๖๖
๗ ตั้งชุมนุมสั้คคศึกษา	๗	๒.๘๐	๑๕	๗.๐๐	๒๒	๔.๘๔

จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่คือร้อยละ ๒๒ เสนอแนะให้ปรับปรุงกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนสั้คคศึกษาโดยการจัดทัศนศึกษาประกอบการเรียนการสอน นักเรียนร้อยละ ๔.๘๔ เสนอแนะให้จัดตั้งชุมนุมสั้คคศึกษา และนักเรียนร้อยละ ๑.๗๖ เสนอแนะให้จัดโต้วาที การแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความรู้

๖ การวัดผล นักเรียนมีข้อเสนอแนะในด้านการปรับปรุงการวัดผลวิชาสังคมศึกษาดังตารางที่ ๖๘

ตารางที่ ๖๘

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการวัดผลวิชาสังคมศึกษา

ข้อเสนอแนะ	นักเรียนชาย		นักเรียนหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
๑ ควรทำการทดสอบความสามารถ ความเข้าใจบ่อยครั้งเพื่อเป็นการทบทวนความรู้	๕	๓.๖๐	๘	๔.๐๐	๑๓	๓.๗๒
๒ ควรเก็บคะแนนจากผลงานของนักเรียน	๕	๒.๐๒	๕	๒.๕๐	๑๐	๒.๒๐
๓ ขอทดสอบไม่ควรเน้นด้านความจำอย่างเดียว ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และควรมีการถามความรู้รอบตัวด้วย	๗	๒.๘๐	๕	๒.๕๐	๑๒	๒.๕๔

จากตารางที่ ๖๘ นักเรียนมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการวัดผลวิชาสังคมศึกษาตามลำดับดังนี้ คือ ครูสังคมศึกษาควรทำการทดสอบความสามารถความเข้าใจบ่อยครั้งเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ ขอทดสอบไม่ควรเน้นด้านความจำอย่างเดียว ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและควรมีการถามความรู้รอบตัวด้วย และควรมีการเก็บคะแนนจากผลงานของนักเรียน